IX. évfolyam. 24. szám. Kedd, 1875. április 27.

Előfizetési dij: Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20.—
Félévre . . . . 10.—
Negyedévre . . . 5.—
Egy hóra . . . 1.80
Egy szám 8 krajczár.
Hirdetési dij: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr. többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

Egyetértés és Magyar Ujság

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Szerkesztői iroda: Budapesten IV. megyeháztér 9. sz. hova a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el. Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó-Hivatal: Budapest, IV., Megyeháztér 9. sz. Vodiáner F. nyomdájában

Előfizetési feltételek
az
„EGYETÉRTÉS és MAGYAR UJSÁG“-ra.

April—juni évnegyedre . . .	5 frt. — kr.
April—szeptember félévre . .	10 frt. — kr.
April—deczember 3 negyedre .	15 frt. — kr.
April—május két hóra . . .	3 frt. 60 kr.
Egy hóra	1 frt. 80 kr.

Az előfizetési pénzek s utalványok az **„Egyetértés és Magyar Ujság“** kiadóhivatalának Vodianer nyomda, megyeháztér 9. szám alatt küldendők.

Egyszersmind azon t. előfizetők kik a negyed évre 4 frtot küldöttek be, tisztélettel kéretnek fel méltóztassanak az 1 forint pótlékot pósta utján beküldeni.

Kelt Budapest, márczius 30.

Budapest, apr. 26.

Az idegen gazdálkodás csapásaiból tul a rendén volt már része Magyarországnak.

Mindarról, a mi önálló, nemzeti létünk akadályául szolgál, bizvást elmondhatjuk, hogy az idegen gazdálkodás forrásából s onnan ered, hogy a Magyarország kormányzatát vezetett államférfiak — akár önérdekből, akár gyávaságból, vagy elmulasztották figyelembe venni a nemzeti közvélemény hangulatát, vagy a nemzeti önérzet kifejlődését akadályozták. Különben sohasem mehetett volna Ausztria annyira, hogy a szabadságért rajongó magyart a gyarmati rendszer békóiban századokon keresztül lenyügözze.

Vannak azonban történetünk lapjain fényes időszakok feljegyezve, melyek a nemzeti lét veszélyben forgása alkalmakor fölébredt szellem nagyszerü miveleteire mutatnak.

És e szellem nyilatkozatai bizonyára mindannyiszor ujra ismétlődnek, a hányszor vakmerő támadás intéztetik kivülről, vagy belülről, a magyar nemzet sarkalatos létérdekei, élete, becsülete ellen.

Ezzel felelhetnénk röviden azon gonosz insinuatiókra, melyek legközelebb a „N. fr. Presse“ és állitólag az osztrák vasutak igazgatóságai által a magyar nemzetiséggel összeforrott jogok és közgazdászati érdekeink rovására összehalmozva világ elé hozattak.

A „N. Fr. Presse“ rágalmazásai azonban, melyek a magyar vasutaknál alkalmazott hivatalnokokat illetőleg a kormányunk által kiadott, s a magyar nyelv értésének megkivánását magában foglaló rendelet miatt reánk szóratnak, — ugy azon fenyegetőzések is, miszerint e miniszteri rendelet visszatorlásaképen a magyar vasutakkal többé nem fognak közös értekezletekben résztvenni: korántsem oly nagyszabásu dolgok, épen nem oly életkérdések, melyek ellenében a nagy garral felkorbácsolt szenvedélyeket és a nemzeti életerő legerősebb nyilatkozványait, avagy hatalma zömét mérlegbe vetni s alkalmazásba venni méltó és szükséges lenne.

Arra, hogy a kormány megkivánja, miképp az ország területén fenálló közintézmények s vállalatok közegei a nemzet nyelvét értsék s azon közlekedjenek az ország lakosságával, — épen nem kivántatik magas politika; ez a kormánynak oly joga és kötelessége, mely egyszerü rendelet által érvényesithető: ez oly ügy, melynek elintézése a nemzeti ösztönből folyó honfiui érzet forrásából foly természetesen. Ha tehát ebbe az idegen sajtó és idegen elemek beavatkozási szándékkal, beleszólanak: elégnek tartanók az ily tolakodást egyszerüen visszautasitani.

S ha az idegen vasutak vezetői, épen ily beavatkozási szándékkal, visszatorlásokat akarnak ellenünk érvényesiteni: — bármily bonyodalmasnak tünnék is fel egyelőre a helyzet, elég lenne, viszont éreztetni az idegen vasutak irányában oly intézkedéseket, melyek itt ben a hazában fekvő idegen vasuti területekre és közlekedési érdekekre nézve szintén igen fájó sebeket vágnának. (És ily intézkedések mellett még a nemzeti önállóság és függetlenség elve is nagyszerü támogatást nyerne.)

Mindamellett tekintve, — hogy az osztrák sajtó által ellenünk gonosz szándékkal fölkorbácsolt szenvedélyek mind kivül mind ben az országban, igen rosz hatást gyakorolnak: tekintve, hogy magyar polgár sem tehetné a nemzet nyelve elleni izgatást és az idegen ajku honpolgárok és a tősgyökeres magyar honfiak közti surlódások szinrehozatalát, tekintve, hogy az idegen elemek eme csatározás sikerülte folytán még nagyobb vérszemet kapnának, hogy adandó alkalommal még erősebben beavatkozzanak vitalis érdekeink ellen, tekintve, hogy egy állam sem köteles megtürni területén az idegen beavatkozásokat, melyek az állam czéljaival ellentétben vannak:

Ha kormányunk ama henczegések ellenében, — még mielőtt az összes magyar sajtó felszólalt volna e tárgyban — ama rágalmazó osztrák lapot és utánzóit egyszerüen kitiltja vala az országból, — bizonyára egyetlen pártnak sem jutott volna eszébe, hogy ezért a kormányt megtámadja.

Mert Magyarországon lehetnek a politikai kérdésekben különböző, egymástól lényegesen eltérő vélemények, de midőn a kormány nemzeti érdekeinket védelmezi, midőn az idegen beavatkozást férfiasan visszautasitja: e tárgynak pártszempontból megitéléséről szó sem lehet.

A cosmopolitikus nézetek, s a sajtószabadság tekintete sem fogná megoszlatni e kérdesnél a közvéleményt; mert előbb s inkább vagyunk magyarok, mint világpolgárok; s mert az idegen befolyásoktól saturalt sajtó közleményei épen nemzeti létünk ellen intézvén támadást, — ily irány pártolása épen természetellenes, és magunk elleni mivelet volna.

Hogy azonban nem vesztené-e hatását az ezután elkésve hozandó miniszteri rendszabály; s vajjon szükségesnek mutatkozik-e ily intézkedés, most, midőn már az összes hazai sajtó a leghatározottabban visszautasitotta a ravasz támadást, annyira, hogy a „N. Fr. Presse“ már is kezd visszavonulót fuvni, s hevenyében még azt is elismeri, hogy a magyar nemzet az európai miveltség védbástyájául szolgált: — határozottan nem mernők állitani.

Átalában óhajtandó, hogy kormányunk nemzeti létérdekeink körül önmagától s gyorsan és erélylyel tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Biztos lehet felőle, hogy az összes nemzet pártkülönbség nélkül, vele tart ily intézkedéseiben.

S ezt vegyék tudomásul az idegen beavatkozások intézői.

Oláh Károly.

A házszabályok átvizsgálására kiküldött bizottság ma d. u. 5 órakor tartott ülésében első sorban megállapitotta, hogy egy állandó összeférhetlenségi bizottsággal fog szaporittatni az állandó bizottságok száma, melynek eljárási rendje szabályai elkészitésére egy külön albizottság küldetett, ennek tagjai: Kovách László, Bánó József, Nikolics Sándor, Szögyény László és a bizottság jegyzője Királyi Pál.

A naplóbirálás ügyében abban történt megállapodás, hogy a naplóbiráló bizottság ügyrendét maga késziti el akképen, hogy két tagja a nyilvános üléseken mindig jelen legyen és hogy az ülés naplója 24 óra multával megbiráltassék.

A kérvényekre vonatkozólag kimondatott, hogy az egyszer tárgyalt kérvény azon ülésszak alatt többé tárgyalás alá nem vétethetik.

Az igazoló bizottsághoz az összosztályok egy-egy póttagot választanak.

Kimondatott továbbá az elnök feladatául, hogy a bizottság alakulása után az elnök constatálja, vajjon valamennyi választó kerület képviselői megválasztattak-e és az ülésszak folyama alatt időközönként jelentést tesz a háznak arról, vajjon nem áll-e üresesedésben valamely választó kerület képviselői széke.

A zárszámadási bizottság ma délután tartott ülésében a nyugdijakat vette tárgyalás alá s azokat némely helyreigazitásokkal elfogadta.

Az egyházjogi bizottság ma délutáni ülésében hosszabb eszmecsere után hitelesitette a ház elé terjesztendő jelentését, mely a bizottság egész kiküldetése és a vallás szabadságról szóló tjavaslatra vonatkozik. A bizottság ezzel befejezte müködését s még egy utolsó ülést fog tartani holnap reggel 11 órakor a végleges megállapitás végett, hogy a jelentést a holnaputáni ülésben a ház elé terjeszthesse. A bizottság előadója Molnár Aladár.

Az állam és egyház közti viszony rendezése ügyében kiküldött bizottság tagjait kedden april 27-én d. e. 11 órakor rövid ülésre kéri e bizottság elnöke.

A közlekedési miniszteriumban szombaton este tartott értekezlet tárgyát hallomás szerint **vaspályáink bajainak orvoslása**, a tulépitkezési kiadásaikból származott követelések kielégitése, s a szükséges mennyiségü forgalmi eszközökkel való ellátásuk képezte. A kormány azon nézetben levén, hogy minden egyes ily vaspálya iránt a háznak külön-külön részletes előterjesztést tenni se a törvényhozásnak még rendelkezésére álló idő rövidsége, se más tekintetek miatt nem volna helyén, az emlitett bajok orvoslásának eszközlésére egy általános felhatalmazás volna a törvényhozás által a kormánynak adandó. Az értekezlet, bár egyes tagjai aggodalmukat is nyilvánitották az iránt, hogy a végnapjait élő jelen országgyülés, szemközt a törvényhozással, adhat-e ily felhatalmazást, átalában helyeselte a felhatalmazás kérését, azon megkötéssel, hogy a kormány annak alapján csak oly vasuti bajok orvoslásába bocsátkozzék, melyek az ország nagy kára nélkül nem halaszthatók el a jövő törvényhozásig, s hogy a felhatalmazás alapján teendő intézkedéseiről a törvényhozásnak számot adjon. A kormánynak a felhatalmazásra vonatkozó előterjesztése legközelebb be fog mutattatni a szabadelvü párt értekezleteinek.

A kiskoru örökösöket érdeklő hagyatékok tárgyában a belügy-, illetőleg az igazságügyminiszterium a törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett, melyből álljanak itt a következők: Tapasztaltatván, hogy a kiskoru örökösöket érdeklő hagyatékok, a hagyatéki eljárás folyama alatt gyümölcsözés nélkül tartatnak, s ez által sok esetben nemcsak az árvák vagyona szenved jelentékeny megkárosodást, hanem tekintettel azon körülményre, hogy sok esetben a hagyatéki eljárás hosszu időt vesz igénybe, ezen idő alatt a kiskoruaknak ellátása és a neveltetésükre való felügyelet is nagy mérvben megnehezittetik: addig is, mig a közjegyzői intézmény életbeléptetésével a biróságok teendői megkönnyittetnek és főként a hagyatéki ügyek gyors letárgyalása uj biztositékot nyerne, hogy a sérelmeknek minél előbb eleje vétessék, utasitja a miniszter a törvényhatóságokat azon rendeletek szabályainak szigoru megtartására, melyek szerint a biróság a hivatalos beavatkozást igénylő, minden örökösödési ügyben nemcsak a leltározást haladék nélkül elkészittesse, hanem egyszersmind eljárásának megkezdésétől fogva, egészen a hagyaték átadásáig ennek biztositásáról és kezeléséről is gondoskodni tartozik. A hagyatékhoz tartozó vagy abba befolyó készpénzek a fenforgó körülményekhez képest vagy pénzintézetnél vagy az állampénztáraknál az érdekeltek javára gyümölcsöztetendők. A hagyatéki biróságot arra utasitja továbbá a törvény, hogy a gyámság vagy gondnokság alatt levő személyeket illető örökség megnyiltáról a leltár átküldése mellett, az illetékes gyámhatóságot azonnal értesitse. A hagyatéki biróság továbbá a gyámság vagy gondnokság alatt álló örökösök tartásáról és ellátásáról az örökösödési eljárás befejeztéig az árvaszék meghallgatása mellett tartozik intézkedni.

Debreczeni levél.

April 25.

Debreczen város polgársága a tegnapi és mai napon kimutatta, hogy a függetlenség és önállóság érzete élénken él lelkében, s hogy azt diadalra juttatni legszentebb kötelmének tartja. De hagyjuk el a frazisokat, beszéljenek a tények.

Tegnap délután Simonyi Ernő, Mocsáry Lajos és Gaál Mihály képviselőket a vasuti indóháznál nagy néptömeg várta, s a megérkezett kedves vendégeket zajos éljenzéssel és általános lelkesedéssel fogadta. Öt órakor a képviselő urak elmentek a választmányi gyülésbe, ahol szintén oly sokan voltak jelen, — hogy a „Debreczen“ szerkesztősége, hol az ülés tartatott, alig tudta befogadni. Este Gálócsy Gusztáv elnöknél tartatott a szinházi előadás után kedélyes lakoma.

Ma reggel 10 órakor a városházán oly néptömeg gyült össze, hogy a gyülés kitüzött helyét a nagy tanácstermet kénytelenek voltunk a városház udvarával felcserélni. Itt történt meg az alakulás még pedig határtalan lelkesedés közt.

Elnökül közfelkiáltás utján Gálócsy Gusztáv, alelnökül Vásárhelyi Benedek, főjegyzőül Szatmári Károly, pénztárnokul Boros Sándor választattak meg. — Ezenkivül minden országgyülési választó kerületből 12 - 12 választmányi tag küldetett ki a felolvasott alapszabályok értelmében, hogy a pártot kerületenként szervezzék. Midőn a párt minden kerületben teljesen szervezve leend, akkor fog 50—50 válaszmányi tag kerületenként választatni.

A gyülésen roppant néptömeg vett részt, ugy hogy a szabadelvü párt alakitó közgyülésén megjelentek számát majdnem megkétszerezte, daczára ennek, hogy épen ekkor tartatott az István gőzmalom társulat közgyülése is. A megjelent kedves vendégek közül először Simonyi Ernő, majd Mocsáry Lajos, Helfy Ignácz, ki a hajnali vonaton érkezett városunkba, Gaál Mihály és Patay István beszéltek, a kiknek megjelenésekor, valamint beszédüknek minden passusa után eget verő éljenzés hangzott fel. Kossuth Lajos, a haza és függetlenségi párt lelkes éljenzése, közlelkesültség és öröm között oszlott szét a nép, mely ily tömeges megjelenésével, sok jó urnak borsot tört az orra alá.

Gyülés után Király vendéglőjében kedélyes lakoma tartatott, hol egymást érték a lelkes felköszöntések, és a mely fél 6 óráig tartott Balázs Kálmán kitünő zenéje mellett.

A tanuló ifjuságnak egy küldöttsége a tanulók nagyrésze nevében a képviselőknél ma estve, elutazásukkor tiszteleg, bár ezt a tanárok legnagyobb része bizonyára nem nagyon szivesen veszi. De hiszszük, hogy az ifjuságból, a haza reményeiből a függetlenség iránti rokonszenvet semmi önkénykedés nem fogja kiirtani.

Bármit mondjon is most már az ellentábor, a tény fényesen bebizonyitotta, hogy Debreczenben a függetlenségi pártnak szép jelene és fényes jövője van, s hogy e párt az ál szabadelvüekkel legalább is egyenlő számban, sőt már most is jobb erőben van. — Éljenek azon derék képviselők, kik vállalkoztak e missióra, s kik a békés magatartást, a mérsékeltséget a másik pártnak oktató például tüntették fel, s éljen a debreczeni függetlenségi párt, mely hivatva van a hazában példát adni, s mely az országos ellenzéknek dicső küzdelmeiben erős támasza leend.

A képviselők a ma esti vonattal utaztak vissza, diszes kiséret mellett, a párt elnökének bucsu szavai után. Bizonyára meg vannak elégedve a debreczeni ut sikerével és a szives fogadtatással. Kisérje őket a szerencse, s adjon az ég nekik segitséget és sikert fáradságos nagy munkájukban.

r. l.

Megbizható konstantinápolyi hirek szerint — irja a „Közérdek“ — a Hirsch-féle vasuti terv meghiusult ugyan, de az osztrák magyar és rumeliai vasutak csatlakozásának sokkal fontosabb kérdésében még mitsem határoztak. Lehetséges, hogy ezen ügy szorgalmazása végett külön követet fognak Konstantinápolyba küldeni. Mindenesetre oly fordulat állt be, mely Zichy gr. nagykövetre igen kellemetlen, sőt talán arra fogja inditani, hogy elbocsáttatását kérje. — A franczia-belga társulatnak adott engedély-fermán egy héttel ezelőtt még nem volt kibocsátva.

Ugyanezen tárgyban irják a török fővárosból a bécsi „Presse“-nek: Teljesen alaptalan azon nézet, hogy a ruméliai vasut ügyében nyomást gyakorol a szultánra saját környezete, valamint az is, hogy a török miniszterek mitsem akarnak kezdeni többé Hirsch baróval, sőt Avni basa személyes barátja a vállalkozónak. Ép ily valótlan az állitás, hogy Ignatief tábornok cselt sző e kérdésben, mivel köztudomásu, hogy a tábornok határozottan támogatja Zichy gróf nézetét. — Legnagyobb akadály a vasut létrejöttében azon körülmény, hogy a szultán az Offenheim-per óta makacsul ragaszkodik azon nézethez, hogy Asztria a keleti vasuti kérdésben egyedül politikai czélokra tör s ezért nem birható rá, hogy megadja Hirschnek az engedélyt a kivánt vasuti csatlakozás létesitésére. — még egy másik versio is forog közszájon, mely szerint a trieszti osztrák Lloyd, Hirsch báró személyes ellensége, Rothschild báróval szövetkezve hátráltatja az ügyet, Rothschildre pedig nagy szüksége van a török kormánynak.

Szoros összefüggésben látszik lenni a ruméliai vasut ügyével a mai esti lapok eme konstantinápolyi távsürgönye: — Hussein Avni basa nagyvezir biztos értesülés szerint felmentetett állásától. — Utódját illetőleg még semmi biztos hir. Azon hir, hogy a rumeliai vasutakat illetőleg a szerződés megköttetett volna, alaptalan. A tárgyalások különböző társulatokkal még egyre tartanak.

Az orosz osztrák svájczi **gabnaszállitási tarifa** tárgyában tegnapelőtt Bécsben az osztrák kereskedelmi miniszteriumban értekezlet tartatott, melyről a „P. Loyd“-nak a következőket táviratozzák: Az értekezleten jelen voltak az osztrák kormány részéről Puszvald osztályfőnök és Pollanetz főfelügyelőségi tag; a magyar kormány részéről Kilényi és Varvics, a vasutak részéről Czedik és Kühnl, az Erzsébet-nyugoti vasuttól Sochor, a Karl-Ludvig-vasut vezérigazgatója, Dietzschold a Ferdinand északi vasut központi felügyelője, Starcewsky a lemberg czernovitzi vasut titkára. A kereskedői kar részéről jelen voltak Naschauer és Leinkauf. Az osztrák vasuti igazgatóságok azt bizonyitgatták, hogy érdekeik szükségképen igénylik az orosz-galicziai svájczi tarifát, de ők távolról sem kivánják a magyar termelők hátrányát. A kereskedői kar képviselői a magyar igyekezeteket támogatták azon feltevésben, hogy az olcsó magyar kiviteli tarifák a Bécsben megszakitott forgalomra nézve is érvényesek és hogy az osztrák gabona részére is ép oly olcsó tarifák lépnek életbe. Ezekhez még azon ohajt is füzik, hogy a belforgalmi tarifa is leszállittassék; hangsulyozták, hogy a magyar délnémet kiviteli tarifának hátrányára volt a gabnabeviteli vám ujból behozatala, mert bécsi kiviteli kereskedők, kik azelőtt részint magyar, részint orosz gabonát vásároltak, most Oroszországba mentek és kizárólag orosz gabonát vásároltak. Kilényi osztálytanácsos azon kérdést intézi az osztrák vasutak képviselőihez, hajlandók-e olcsó magyar svájczi tarifát behozni. Czedik, az Erzsébet nyugati vasut vezérigazgató-helyettese azt feleli, hogy előbb a magyar kormánynak egyezkednie kell a magyar vasutakkal; az Erzsébet nyugati vasut és a bajor vasutak már mult évben jelentették ki, hogy arra hajlandók, de kisérletük meghiusult a magyar vasutigazgatóságok ellenállásán. Kilényi ezt tudomásul vette. (A magyar kormányt ez értekezleten oly férfiu képviselte, ki — mint a „P. Ll.“ sürgönyéből is kitünik, nem igen jártas ez ügyben és e tárgyban semmiféle tüzetes felvilágositást sem adhatott.)

A „Presse“ szombati száma **„nyelvkényszer a magyar vasutaknál“** felirattal a következőket irja: „Péchy miniszter rendelete, mely szerint mindazon vasuti hivatalnokok, kik az év végéig a magyar nyelvet tökéletesen el nem sajátitják, azonnal elbocsátandók, tullépte, ugy latszik, határát annak, a mit cislajtáni vasuti igazgatóságaink békés lelke eltürni képes volt. — Jó értesülés szerint a cislajtániai fővasutak vezéregyéniségei abban egyeztek meg, hogy az esetben, ha a magyar kormány a jelzett álláspontjhoz ragaszkodik, az osztrák és magyar vasuti igazgatók által eddig közösen tartott értekezletekre többé nem mennek el. Azonfölül a német vasuti egylet legközelebb Brémában tartandó közgyülésén inditványt akarnak tenni, hogy a magyar vasutak a német-osztrák vasuti kötelékből kizárassanak. Ezen pressio-eszközök, melyek valószinüleg helyben fognak hagyatni, oly nagy horderővel birnak, hogy a fenemlitett rendszabályok buzgó védői is figyelmükre kezdik méltatni. Azok Magyarországra nézve sulyos gazdasági hátrányokkal volnának egybekötve és a magyar kormány dolga lesz e hátrányokat a nyelvkényszer vélt hazafias czéljával egybevetni. Kiemelendő, hogy főleg két körülmény az, mely német vasuti körökben különösen éles itélettel találkozik. Mindenekelőtt megdöbbenést keltett a magyar kormány beismerése, hogy a magyarul nem tudó hivatalnokok eltávolitása által helyet akarnak nyerni a magyar aspiránsok előléptetésére. Továbbá a magyar mérnök-egylet viszonyainak beható tanulmányozása után a nyelvkényszer keresztülvitelét a vasuti forgalom biztonságának és szabályosságának csorbitása nélkül lehetetlennek tartják. Ilyen megfontolások mellett az osztrák vasuti körökben még emberiségi aggályok és a kar becsülete iránti tekintetek is forognak fenn. Hangsulyozzuk, hogy kétségbe vonhatlan loyalitásu férfiak, kik eddig mindent elkövettek, hogy a magyar igények irányában készséget tanusitsanak, most már az oppsitióhoz csatlakoznak és kijelentik, hogy önmegtagadásuk határára értek. Reméljük, hogy fognak utat találni, melyen a magyar kormány a forgalom érdekeit a nemzeti velleitásokkal összeegyeztethesse.“

Budapest, apr. 26.

„Budapest nem alkalmas az iparra, mert nem bir iparos vidékkel.“ E megjegyzést tette a „Reform“ közelebbi számában s nekem ez ellen határozottan tiltakoznom kell. — Bécs környékének iparosait sem teremtette az isten mindjárt olyanokká, hanem Bécsben mint évszázadokon át császári székvárosban és központon, keresettek voltak rég idő óta az iparczikkek s igy az idő folyamában mind tömegesebben telepedtek le benne és környékén az illető iparosok.

Mihelyt saját vámterületet fogna képezni Magyarország s kénytelen lenne a közönség Budapestről fedezni szükségletét, legott fokozódnék az itteni kisipar termelő képessége és számtalan iparos telepednék le a külföldről, Bécsből vagy a vidékről az olcsóbb életmód szempontjából Budapest környékén, nevezetesen Soroksáron, Ujpesten, Palotán stb., ugy hogy aránylag rövid idő mulva époly iparos vidékkel birnánk, mint bir jelenleg Bécs.

A morva szövőszékek sohasem fejlődhettek volna annyira ki s nem telepedtek volna le Bécs közelében, ha Anglia hasonnemü iparterméke vámmentesen jöttek volna be Ausztriába.

Ha munkásaink képzetlenebbek, kőszenünk drágább: e hátrányokat épen a védvámoknak kell helyreütniök, és ha gyártmányaink ez által jelentékenyen többe kerülnének is, a belföldön kell az áruczikkeket előállitanunk, foglalkozást kell nyujtani munkásainknak, fogyasztanunk kell saját kőszenünket s a munkabérnek ben kell az országban maradnia.

Kereskedelem ipar nélkül sohasem teremthet tartós jólétet; mert a hol nincs ipar, ott csak ideiglenesen tanyáz a kereskedelem, mely kedvező viszonyok közt gyorsan fejlődik, de ép oly gyorsan el is tünik ismét, mint ezt 1867—1868-ban elég világosan láthattuk.

Mily óriási felvirágzást ért el Alexandria Egyptomban, midőn az amerikai háboru következtében a gyapotkivitel Európába lehetetlenné vált! mindenki egyptomi gyapotot vásárolt, egész Egyptom nem termelt mást mint gyapotot, melynek ára háromszoros magasságra hágott. Az egész világ Alexandriába sietett, mely valóságos Mekkájává lőn a vállalkozó szellemeknek. — Az amerikai háboru befejezése után azonban, midőn egész Európát ismét elárasztotta az amerikai gyapot, Alexandria ujból visszahanyatlott alsóbbrendü kikötői szerepébe.

Azon pillanatban, amint Magyarországnak jó aratása lesz, mig a külföldön kedvezőtlen viszonyok állanak be, ismét nagy lesz nálunk az áramlat és élénkség, azonban ez nem lehet tartós, a jövő esztendőben már minden eltünhet és talán tiz évig is el kell várnunk egy ilyen ujabb szerencsére.

Ily véletlenre nem alapithatjuk tehát nemzetgazdaságunkat s mindenek fölött arra kell igyekeznünk, hogy ha már rendszeresen ki nem vihetünk, legalább amennyit lehet behozzunk, mit nyers terményeink feldolgozása által érhetünk el, miáltal az ország fogyasztási és adófizetési ereje fokozódik, a munka gyümölcsei az ország tulajdon szivében összpontosulnak.

Mindezt azonban csak a magyar vámsorompó felállitása által érhetjük el; mert mindaddig, mig egy előhaladottabb, gazdagabb és irányadó tényezők által előnyökben részesitett szomszéddal közös gazdasági területet képezünk, minden gazdasági fejlődés lehetetlen és minden haladás, mely Magyarországon az 1867-ben kötött vám- és keresk. szövetség alapján mutatkozik, nem más, mint délibáb, minden tartósabb belterjes hatás nélkül.

Mit használnak a belügyminiszter rendeletei a székelykivándorlás ellen, ha ott a faárak folyvást alacsonyak maradnak, mig Ausztriából tömérdek gyufa- és játékszer-czikkek árasztják el az országot? — Ha e czikkek vámját vmazsánkint 8—10 frtra tesszük, a székelyföldön, mely fája miatt az iparágakra szerfölött alkalmas, azonnal több gyuja-gyáros telepednék meg, megszünnék a népvándorlás, megélénkülne a fakereskedés, több ezer szegény munkás állandó jövedelmező foglalkozást találna s mindez után ben az országban maradna a pénz.

A „Reform“ azon megjegyzését, hogy a gazdag kereskedők Bécsbe költöznek át, én szintén szerencsétlenségnek tartom, ennek oka azonban abban keresendő, hogy a kereskedő, mindig a központ felé törekszik, hol jövedelmező tér nyilik vállalkozási szelleme előtt, és ne ámitsuk magunkat, mig Magyarország és Ausztria egy vámterületet képeznek, mindig Bécs lesz kereskedelmi és pénzügyi központja mindkét államnak.

A mi csekély kereskedés és iparral Budapest bir, azt kizárólag természeti fekvésének köszönheti; mert a mit Bécs gazdagsága, hatalma s a vám- és kereskedelmi szövetség által számára biztositott suprematia következtében tőlünk elvehetett, el is vette.

Hogy közülünk sokan Bécsben teszik meg jelentékenyebb bevásárlásaikat, az leginkább szokásból történik. — A bécsiek szintén igen sok dolgot örömestebb vásárolnának London vagy Párisban, a védvámok azonban megdrágitják az árukat. — A mely pillanatban nekünk vámot kell fizetnünk az osztrák áruczikkek után, még oly vidékekről is, mint Soprony, Pozsony stb., melyek eddig sohasem jöttek Budapestre, tömegesen özönlenének a vevők az itteni piaczra s fővárosunk, mint az ország látogatott központja szemlátomást felvirágoznék.

Győző Jakab.

A tasnádi járásbiróságnál létező halmaz hátralék ügyében, melynek oka a müködő személyzet csekélységében keresendő, mert az ott müködő derék járásbiró, ki hosszu hónapok multával csak most kapott maga mellé aljárásbirót — fisikailag képtelen megfelelni roppant teendőinek — azon tudomás mellé, melyet mi birunk, bővebb ismertetést is kaptunk. A személyzet csekélysége mellett, valódi ázsiai állapot van ott. Koronka járásbiró hónapok óta egymaga müködik. Csak a napi panaszos ügyeket sem képes elintézni, miután Tasnád egy nagy vidék igen élénk forgalmi központja. Az év elején nehány hétig sulyos beteg levén, az ügymenet teljesen szünetelt. Egyetlen egy telekkönyvvezető, még 1873-iki ügyekkel is hátralékban van. A panasz általános, s elkeseredetten beszélnek igazságügyünk ottani hátramaradott helyzetéről.

A tasnádiak megnyugtatása végett annyit

mondhatunk, hogy az igazságügyér ur figyelmét felhiván e körülményre, megigérte, hogy az ügy orvoslására megteendi mielőbb a kellő intézkedést.

A munkabér leszállitása.

A vasutépitési láz, a rohamos vállalkozások s erőn felüli alapitások korszaka lejárván, Európaszerte előtérbe lép a munka leszállitás szükségessége mindazon vállalatoknál, melyek a munkadijakat egymás ellenében a munkaeredményhez képest tulcsigázták.

Magyarországon mint az „inséges vasutak“ számtételeiből láthatni, egyrészt azért, kerültek a vasutak sokkal többe, mint mennyi előirányoztatott, mert a munkadijak évről évre 50—60 százalékkal emelkedtek, hogy némely vasutnál már 4—5 frtjával kellett fizetni egy ásómunkást, mi pedig mint látjuk, csakugyan nem hozta be a kellő eredményeket.

Még Angliában is 50—100 százalékkal emelkedett ezen években a gyári munkások dija, mert a vasutépitő társulatok mind Angliát rohanták meg: temérdek vasnemüt kértek „mindenáron“, csakhogy „idejében“ eleget tehessenek kötelezettségeiknek; s ha a munkadijak a vasgyárakban emelkedtek, emelkedniök kellett ezzel összefüggésben mindazon gyárban, melyek a szállitó eszközök más részeit, butorait, butorszöveteit stb. készitették. Sőt emelkedniök kellett átalában egyrészt azért, mert a fogyasztási igények mindenfelé rendkivüli mérveket öltöttek, másrészt azért, mert a gyári munkák ára, a legszigorubb szakmunkákon kivül, egymással kölcsönös hatásban van.

Francziaországban azonban nem tettek változást a közelebbi évek vasuti s vállalkozási lázrohamai, mert Francziaország el volt foglalva a háboruskodással: a megrendelések nem ő hozzá érkeztek s vastermékekben nem is oly gazdag mint Anglia. Köztudomásu tény, hogy a háboru irtózatos kárral végződött, mely nem engedte a munkabér emelkedését, mig viszont Németországban s ezzel kapcsolatban Ausztriában is ugyancsak nagy lendületet nyert kivált a luxus-ipar, mert hát a 6 milliárd hadisarcz — megtette hatását a Lajta mellékén is.

Németországban azon pár évi szédelgés következtében a munkabér oly magasra emelkedett, hogy ime most a porosz kormány az állami vasutépitkezések végett külföldi franczia, belga és angol czégekhez folyamodott. Sőt Anglia gyáriparosait is megzavarta a vállalkozási epidemia lezajlása, mert a fogyasztás előbbi medrébe tereltetvén vissza, a megrendelések elmaradtak s a gyárosok nem képesek versenyezni a francziákkal, belgákkal és hollandokkal, kiket a vállalkozási lázrohamok szintén nem bolygattak fel.

Ez még mindeddig társadalmi ügynek, társadalmi bajnak mondható, melynek szabályzására kell, hogy maga a társadalom elég erős legyen.

Magyarországon már szabályozvák a munkabérek azáltal, hogy a vasuti épitkezések félben hagyattak, csatornaépitkezések nem keletkeztek, a fővárosi munkások egyrésze pedig elpusztult, hazájába visszament vagy toloncztoztatott s a megmaradt csekély rész ugy a hogy munkával elláttatott.

A munkadijszabályzás ezen drastikus neme tömérdek áldozatot kivánt s hozott magával, melyek már bevégzett tények levén — napirendre nem hozhatók.

Hanem az most a nevezetes, hogy a munkadijak leszállitása iránt magok a kormányok is tényező lépéseket tesznek, kivált Magyarországon és Ausztriában, hol a Sigl-féle gyár munkabeszüntetését az alsó-ausztriai helytartóság helyeselvén, azon átalánosan nyilvánuló aggodalomra, hogy tömeges elbocsátásoktól félhetünk, azt felelte, hogy az igen természetes, mert a munkabeállitásnak és munkadij-leszállitásnak mindaddig tartania kell, mig a termelés és elárusitás közötti kellő viszony helyre nem áll. Vigasztalás gyanánt pedig a helytartóság azt mondja, hogy gondoskodni fog, hogy az elbocsátott munkások éhen el ne veszszenek, azaz: haza (!) fogja őket szállittatni s a netalán történhető csődületeket fegyveres erővel is elnyomandja.

Mily erővel lép fel a német kormány a munkadijak lenyomása végett, mutatja a berlini közlekedési miniszter azon körirata, melyet az állami bányatelepek és vasgyárak igazgatóihoz küldött, felszólitván azokat, hogy a munkabér alábbszállitására törekedjenek, mert a mostani dijak fentartása mellett Németország ipara teljes pangásnak indul és biztatja az állami gyártelepek igazgatóit, hogy csak inditsák meg a mozgalmat — majd követni fogják őket a magánosok.

Köszönjük szépen a kormány providentialis gondoskodását, ha az a munkaerők fokozására, az ipar és kereskedelem emelésére törekszik; de hogy az erők fokozása helyett azok dijának alábbszállitását vegye munkába, hogy az ország iparának versenyképessége érdekében épen csak a munkásoktól kivánjon áldozatokat a nagy gyárosok, a gyárvállalatok s végre a kérvényesek, bankok és pénzkirályok javára, — ez már nem járja.

Ám kisértse meg a német kormány ezen sajátszerü agitatiót, meg fogja látni nem sokára, hogy általa a kivánt czélt „Németország versenyképességének emelését“ el nem éri, hanem előidéz oly zavarokat, minőkre nem számitott.

Ezt mondhatjuk a bécsi kormánynak is, mely nagyon hajlandó a berlini kormány példáját követni.

Hazatolonczozni a munkásokat, ahelytet, hogy munkát kapnának s végre börtönbe dugni a nyugtalankodókat: ez nem oly eljárás, mely által az ipartermelés, a versenyképesség előmozdittatnék s nagyon kevés belátás és jóakarat uralkodhatik egy oly kormánynál, mely nem képes más utat-módot találni a hazai ipar emelésére és versenyképesitésére.

A társadalom, miután vasuti láza, alapitási rohama lejárt, szabályozni fogja önmagát; alábbszállitja a tulságos dijakat. De a munka végképeni beszüntetése nem helyes szabályozási eljárás még a leginségesebb időben sem, minőt most Magyarországon élünk.

Nálunk épen azért kivánt temérdek áldozatot a munkadijak némi szabályzása, mert a hatvanas évek végén s hetvenes évek elején adott állami s társulati munkák a mult évben egyszerre be lettek szüntetve. Ez nem volt helyes, — nem volt igazságos eljárás.

Sajnos, hogy most még a szellemi munkák, az igazságszolgáltatás terén is, mintha a berlini kormány felhivását akarná követni, nagy és üdvös eredményeket vár a magyar törvényhozás. Az eredmény a közelégedetlenség fokozódása lesz — mint már is mutatkozik s átalánosan megrendül a bizalom oly törvényhozás irányában, mely ma ilymódon rombolja szét, mit pár év előtt épitett.

Ne tessék utánozni a berlini kormány eljárását; a kormány ha jót, ha üdvöset nem tehet, erőszakkal ne nyujtsa be kezeit a társadalmi viszonyok rendezésébe, mert nagyobb bajt okozhat, mintsem lecsilapitani képes volna. —y.—

Országgyülés.

A képviselőház ülése április hó 26-án.

Elnök: Ghyczy Kálmán. — Jegyzők: Szeniczey, Huszár, Wächter. — A kormány részéről jelen vannak: Széll, Simonyi, Trefort miniszterek.

Elnök bejelenti Mednyánszky Sándor szigetvári országgyülési képviselő elhunytát, mi fölött a ház jegyzőkönyvileg ad kifejezést fájdalomérzetének, egyszersmind utasitván elnököt, hogy Somogymegye közp. bizottságát uj képviselő választásra utasitsa.

Kérvények: — **Elnök** bemutatja Pozsonyváros feliratát az ottani uj épitkezések adómentessége, továbbá a nagykikindai kerü étét a koronakápolna országos fentartása iránt, — **Várady** G. Majláth A. végrendeletét adja be, melyben 100,000 frt alapitványt tett egy Szathmáron vagy másutt felállitandó homoeopathikus kórházra, — **Matits** J. Sz.-Tamás mváros községét a pestzimonyi vasut mielőbbi kiépitése tárgyában adja be.

Puszt Dragutin emez interpellatiót intézi az összes miniszteriumhoz: Miután a magyar közl. miniszteriumnak a közelebb kiadott rendelete szerint a m. korona országaiban a hivatalos nyelv kizárólag a magyar, s miután ezen rendelet ellenkezik a Magyarország és Horvát-Szlavonország közt fenálló szerződéssel, melyet egyoldalulag még törvény által sem, de még kevésbé rendelet utján szabad megváltoztatni — hogy ezen rendelet a mindkét nemzet közt szükséges és üdvös egyetértés tartósságát veszélyezteti, hogy az alávágja ereit az alaptörvénynek, mindez szükségtelen, mert felesleges külön kifejteni. Minthogy az alaptörvény sértetlen fentartásáért az összes miniszterium felelős, bátorkodom a nagyméltóságu miniszterelnök urhoz, mint a miniszterium főtagjához következő kérdést intézni: Igaz-e, hogy a közlekedésügyi miniszterium ezen rendelete kiterjed ugyane miniszterium azon közegeire is, melyek Horvát- és Szlavonország területén lévő vasutaknál vannak vagy jövőre lesznek alkalmazva, és ha igaz, mivel fogja a miniszterium igazolni az alaptörvény ezen megsértését? — Közöltetni fog a miniszterelnökkel.

Dániel Ernő benyujtja az adóügyi bizottság jelentését a főrendiház által a kereseti adóról szóló törvényjavaslatban ajánlott módositások tárgyában. **Molnár** Antal előadó bemutatja a kérvényi bizottság által tárgyalt kérvények 66-ik sorjegyzékét.

Széll Kálmán pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjeszt be a polgárositott varasd-szt.-györgyi és varasd-körösi volt határőrezredek területén fekvő és eddig adómentes erdők ideigl. megadóztatásáról. Ezen törvényjavaslathoz kimeritő indokolás van mellékelve, mely a törvényjavaslatnak ugy szükségét, mint minden irányban indokoltságát és kivihetőségét bőven illustrálja.

A főrendeknek a **házadóról** szóló törvényjavaslatra vonatkozó jelentése felolvastatván a tjavaslat végleg elfogadtatik és szentesités alá fog terjesztetni. Ezután elfogadtattak a főrendeknek a **nyilvános számadásra** kötelezett intézetekre s a **bányaadóra**, továbbá a **bélyeg illetékek** és dijakról, a **cselédtartásért**, tekeasztal, játékhelyiség, kocsi és lótartásért fizetendő adóról s végül a **bor** és **husfogyasztási** adóról szóló tjavaslatokra nézve tett módositásai elfogadtatván mindezek szentesités alá bocsáttatnak.

Napirenden van a **kereskedelmi törvénykönyv** részletes tárgyalásának, jelesül a 153. §-nak elfogadása.

Madarász J. inditványozza, hogy miután e szakaszban hivatkozás történik a 183 § még nem tárgyalt szakaszra, e kettő együtt később vétessék elő. A 154 § maradjon változatlanul, a vége azonban ezekkel toldassék meg: „A visszafizetésnek az előbbi esetekben az aláirás záridejétől számitandó két hó eltelte utáni két hét alatt és ott kell történnie, a hol a pénz befizettetett. Ha a visszafizetés nem teljesittetnék, az alapitók ezen kivül az okozott károk és kötelességekben is egyetemlegesen elmarasztalandók“. — A ház a 153 §-t ehez képest függőben hagyja, de a 154 § hoz inditványozott toldalékot nem foglalja el. — A 155. § változatlanul elfogadtatik.

Az alapitásokról és részvényekről szóló 156. §. e kitétele helyett: „határozathozatalnál az érdekelt részvényes szavazatjoggal nem bir“ Madarász J. ezt kivánja tétetni: „határozathozatalnál az érdekeltek szavazattal nem birnak.“ — A ház változatlanul fogadja el a szakaszt.

A 157. §-nál **Madarász** J. kérdi az előadótól, hogy miután az 1840. XVIII. t. cz. határozottan megtiltotta azt, hogy a részvények bemutatóra is állittathassanak ki, és ő azon jegyzőkönyvben, a mely a kereskedelmi törvényjavaslathoz csatolva van, semminemü oly megnyugtató magyarázatot nem talált, miért tér el e törvényjavaslat az 1840 iki törvény határozott tilalmától? — **Hodossy** előadó felvilágositásul adja, hogy a részvények feladata, hogy az általok képviselt tőke a lehető legkönnyebben foroghasson s hogy ha a részvény névre szól, ez már némi akadálya a könnyü forgalomnak.

Madarász J. nincs teljesen megnyugtatva s eme módositásokat teszi a szakaszhoz: A 2. ponthoz: A vállatat tárgyát, mely alatt értetik azon czél is, mi végett a társaság alakult és a társaság tartamát.“ — Minthogy pedig szerinte, nem helyes eltérni az 1840-ki törvény rendeletétől, a 4. pontra vonatkozó módositványa a következő: A 4-ik pont kihagyatik és helyébe a következő szerkezet tétetik: „részvények és hányadrészvények számát és névértékét és azt, hogy oly részvényeket, melyek nem bizonyos névre szólanak, kiadni nem szabad.“ — Továbbá a szakasz 15. pontjához módositványa ez: „a társaság határozatainak és hirdetményeinek mikénti közétételét.“ — Végül a 15. §. után egy uj §-t kér 16. pont alatt felvétetni, mely az lenne: „a feloszlásnak, felszámolásnak és ezen esetekben a felszámolás befejezése után az eredmény kitüntetése végett tartandó végső közgyülésnek módját.“ — A ház a 157. §-t az eredeti szövegben tartja meg.

A 158—164. §§. változatlanul fogadtatnak el. — A 165. §-hoz **Madarász** J. „az alaptőkéből kifizetni lehet“ helyett inditványozza „az alaptőkéből kifizetni szabad“; továbbá e helyett: „Felosztás alá a részvényesek közt csak az kerülhet, mi az évi mérleg szerint mint tiszta nyereség megmarad.“ „Az alaptőkéből a részvényeseknek kamatot vagy osztalékot biztositani, vagy kifizetni nem szabad; részvényesek közt csak az osztathatik fel, a mi az évi mérleg szerint mint tiszta nyereség megmarad.“ — A szakasz ezen módósitásokkal fogadtatik el.

A 166. §-nál e helyett „alkalmazást nem nyer“ **Madarász** inditványára elfogadtatott a magyarosabb „nem alkalmazandó“ kifejezés. — A 167—174. §§. változatlanul fogadtatnak el.

A 175. § t a bizottság következőleg inditványozza szövegeztetni: „Az alaptőke tizedrészét képviselő részvényes vagy részvényesek stb.“ — **Lázár** Ádám helyesli az ezen §-ba felvett intézkedést és pedig mind a részvényesek letételére, mind pedig azoknak a vizsgálat befejezéseig a törvényszék visszatartására nézve, hanem épen azon czél, mely a 15 ös bizottság által felvett módositás lényeges fogalma szerint feltételeztetik, azt hiszi, hogy veszélyeztetné épen azok érdeke itten megóvatni szándékoltatott, érti a kisebbségi fellépési jogát, következőleg módositványa ezen § nál oda irányulna, miszerint a 6. bekezdésben foglalt ezen szó után „befejezés“ beszurandó lenne azon uj tétel: „mely az üzlet kisebb vagy nagyobb terjedelméhez képest 3—6 hónapig bevégzendő. — A ház a bizottság módositását elfogadja, Lázárét ellenben mellőzi. — A 176. §. változatlanul fogadtatik el. — A 177. §-nál:

Simonyi Ernő: Nekem tulajdonképen nem ezen §-hoz, hanem ezen §. után volna módositásom. A közgyülés iránti intézkedés kétségkivül egyike a legfontosabbaknak, mely a részvénytársaságokat illetőleg megalkottatik. A közgyülés a részvényesek egész vagyona az egész vállalat sorsa felett határoz. A tapasztalás azt bizonyitja, hogy a részvénytársaságoknál a közgyüléseken történt talán legtöbb visszaélés; ezen eshetőségeknek némi szabályozására és a visszaéléseknek megakadályozására, a mint az az életben felmerül, nézetem szerint correctivumot lehetne alkotni egy uj pontnak bevétele által, a mely minden esetre akár ugy fogadtassék el a mint kivánom akár másként kiegészitő részét képezze azon fejezetnek, mely a közgyülésekről szól. Ugyanis itt e fejezetben sehol nem mondatik ki az, hogy kinek van a közgyülésen szavazata Nézetem szerint okvetlenül szükséges volna ezt kitenni, s ezért bátor vagyok inditványozni a következő hozzátételt mely ezen §-nak uj kikezdését képezné. — „A közgyülésen szavazattal bir minden egyes részvénytulajdonos, 10 szavazatnál többel azonban senki nem birhat bármennyi részvény birtokában legyen is.“ — Ezt azon czélból inditványoztam nehogy egyes nagy részvényesek a vállalatot egészen saját kényök-kedvők szerint oda terelhessék, a hová nekik tetszik, és nagy mennyiségü részvények letétele által a többi részvényesek érdekeire nézve kártékony befolyást gyakorolhassanak. Ajánlom módositásomat a t. háznak.

Apáthy I. kiemeli, hogy azon percztől fogva, midőn a részvénytársaság már megalakult, alapszabályait már egyszer megállapitotta, önrendelkezési jogot nyer sorsa felett és kell hogy ezen jogát teljes mértékben gyakorolhassa az által, hogy a részvényesek szavazatjogát alapszabályilag rendezhesse. Erre a törvénynek egy előbbi §-a, mely már el van fogadva, a részvénytársaságokat határozottan feljogositja. Ha már most e módositvány elfogadtatnék, alteráltatnék egy korábbi §-a a törvénynek a nélkül, hogy erre a legkisebb szükség volna.

Madarász József kiemeli, miszerint az okok, a melyek Magyarországban egy kereskedelmi és kiválólag a részvénytársulatokra vonatkozó uj törvény meghozatalát parancsolták, épen azon visszaélések, a melyek elkövettettek a nagy közönségen tehát nem egyedül a kisebbségen. Elismeri, hogy a mesterkélt többség, vagyis a kisebbség érdekei azok, a melyek most is épen ugy, mint ez az 1840. törvényben foglaltatik, parancsolják azt ugy az alakuló, mint a többi gyülésre nézve, hogy a törvény meghatározza azt, hogy senki, bármennyi részvénye legyen is, 10 szavazatnál többel ne birjon. Helyén látja tehát, hogy itt történjék intézkedés erről; ha akkor nem történt, — midőn az alapszabályok megalkotásáról volt szó — Ez okból pártolja Simonyi Ernő inditványát. — **Wahrmann** M. szerint kétséget nem szenved, hogy ha iparvállalat keletkezik, és valaki 90 ezer frttal hozzájárul, mindenesetre nagyobb mértékben van érdekelve a vállalat iránt, nagyobb mértékben jogosult arra, hogy a körül nézeteit érvényesitse, mint az a ki 100 vagy 200 frttal járult hozzá. Ezt most határozottan a törvényben kimondani, hogy a ki többel járult hozzá, nincs jogositva arra, hogy több szavazatot gyakoroljon, ezt felfogása szerint a mai időben és világban kimondani s alkalmazni nem lehet egyátalában. — Szerinte egy részt a felelősség, más részt a nyilvánosság eszméjének megtestesülése által gát van vetve minden oly törekvésnek, mely a társulat és a részvényesek érdekét megsértheti. — A többség változatlanul fogadja el a 177. §., valamint a következő 178—181. §§. is.

Következik a negyedik fejezet,

A 182. § észrevétel nélkül elfogadtatván a 183-diknál:

Simonyi Ernő, minthogy azon körülmény, hogy az alapitók neveztek ki eddig az igazgató-tanácsosokat, különösen pedig a vállalatnak első éveire, a mint a tapasztalás mutatja a legnagyobb vállalatoknál káros következményeket eredményezett, mint láttuk ezt a keleti vasut végtelen botrányos ügyeinél; holott a dolog természetéből következik, hogy a részvénytársulatnak mint minden társulatnak meg kell lenni azon jogának, hogy azok a kik a pénzt adják, rendelkezzenek azon pénz hováforditásával; a bizottság pedig a részvényeseket épen ezen természetes joguktól akarja megfosztani és épen azon időre, mely a legfontosabb, a midőn t. i. az összeadott pénz befektetéséről van szó: ennélfogva inditványozza, hogy: „a 183. § első bekezdése kihagyatván, a második bekezdés első sorában e szó után „tagjait“ tétessék „a részvényesek közgyülése választja és azokat“ stb., a második sorból pedig e szó „a közgyülés“ kihagyassék. A szöveg ennélfogva igy szólana: „Az igazgatás tagjait a részvényesek közgyülése választja és azokat a netaláni kártéritési igények épségben tartása mellett bármikor elmozdithatja.

Wahrmann Mór nem fogadhatja el Simonyi módositását, mert midőn az alapitók kibocsátják tervezetüket, a ki a feltételekben érdekeit biztositva látja, az irja alá, a ki pedig nem látja biztositva, az ne irja alá, a ki azt aláirja, szabad akaratból teszi s azon biztos tudatban, hogy lekötötte magát és épen nincs joga azon részvényesnek, a ki akkor, mikor a tervezet kibacsáttatott, még nem is létezik, mondani, hogy jogai sértve vannak. **Madarász** József, minthogy a tapasztalatok után arról győződtünk meg, hogy az alapitók nem csak arra vannak tekintettel, hogy a legjelesebb szakértők vétessenek igénybe, hanem arra is, hogy jó barátaiknak bizonyos mennyiségü jövedelem biztosittassék, ugy hogy bizony azon eset is foroghat fen, hogy oly szakférfiakat fognak kinevezhetni, kikről meggyőződik a közgyülés, hogy nem oda valók, de az alapitóknak meg volt azon módjuk gondoskodni jó barátaikról legalább három évre egy kis fizetéssel és ezt fizette a társaság, azután megválaszthatja a szakférfiakat: ennélfogva azt hiszi hogy a képv. háznak kötelessége okulni a történteken és meg nem engedni, hogy részvényesek közgyülése nélkül neveztethessenek ki az igazgatók s azért pártolja Simonyi inditványát.

Hodossy Imre előadó ugy látja, hogy e § ban gondoskodva van a részvényesek érdekeiről s azért nem fogadhatja el a módositást.

A többség az eredeti szöveget fogadja el s ezzel kapcsolatban a 154. §. 4, pontját is, mely e §-al leendő együttes elintézésre hagyatott.

A 184. és 185. §§. változatlan elfogadása után a 186. §. helyett **Madarász** József a következő módositást ajánlja: „A részvénytársaságot hatóságok és harmadik személy irányában az igazgatóságnak általa e végett választott tagja képviseli.“ A többség az eredeti szöveget fogadja el. Elfogadtatik a 187. és a 188. §§. emez a bizottság által ajánlott s már két előbbi § nál alkalmazott stylaris módositással: mely igy hangzik: Az, hogy az ügylet világosan a társaság nevében köttetett vagy a fenforgó körülményeknél fogva a szerződő felek akarata szerint a társaság részére kötöttnek tekintendő különbséget nem tesz.“

Olvastatik ezután a 189—198. §§. s ez utóbbira nézve: **Irányi** D. azon rendelkezést, melyszerint az igazgatóság a bizottság által felülvizsgált mérleget a közgyülést megelőzőleg legalább 8 nappal közzétenni tartozik igen czélszerünek csakhogy elégtelennek látja. A mérleg, mint tudjuk oly okmány, melyet a részvényesek legnagyobb része nem ért, sőt még azok is, a kik a könyvitelben jártasok, igen gyakran magyarázat nélkül nem érthetnek, csak a jelentés, mely a közgyülésen fel szokott olvastatni adja meg igen sok ponthoz a kellő magyarázatot. Minthogy pedig ezen intézkedésnek nyiltan az volt a czélja, hogy a részvényesek a közgyülésen már előkészülhessenek, hogy előre megismerkedhessenek a társaság ügyvitelével és annak eredményével, azt gondolja, hogy ezt azon hozzátétellel szükséges kiegésziteni, mely szerint a közgyülésen felolvasandó és már természetesen kész jelentés is egyuttal hozzátétessék. Különben az történik, hogy egy gyakran igen sok tárgyra vonatkozó jelentés olvastatván fel a közgyülésen, ahoz egyszeri hallásra a részvényesek legnagyobb része alaposan hozzá nem szólhat és dönteni határozni kénytelen a nélkül, hogy a dolgok kellő állásával megismerkedett volna.

Áll pedig módositványa tehát abból áll, hogy ezen szavak után „évi mérleg“ tétessék a „közgyülés elé terjesztendő jelentéssel együtt“ t. i. közzé teendő. **Simonyi** L. b. kereskedelmi miniszter elfogadja a módositást.

Hodossy I. előadónak azon aggálya van a módositvány ellen, hogy mivel arra, hogy a ki idegen vagyont kezel, számadást tegyen róla mindenkit lehet kötelezni tehát az igazgatóságot is; de arra, hogy ő ezen számadást még egy kommentárral is kisérje, kötelezni nem lehet, megtörténhetik, hogy valamely intézet igazgatósága egyszerüen a mérleget késziti el minden jelentés nélkül és akkor azon jelentést, a mely nem létezik, itt bemutatni lehetetlen. A ház a §-t Irányi módositásával fogadja el.

A 199. és 120. §§. elfogadtatván, a negyedik fejezet letárgyaltatott.

A 201—205. §§. elfogadtatván, a 206. §. helyett **Madarász** J. ezt ajánlja: „A felszámolók társasági ügyek lebonyolitása iránt negyedévenkint kötelesek kimutatást közzétenni, s a felszámolás befejezésekor annak eredményét köztudomásra juttatni.“ A ház **Apáthy** István felszólalása folytán az eredeti szöveget fogadja el.

A 207—209 §§. elfogadásával letárgyaltatott az ötödik fejezet. A hatodik fejezet (210—217 §§) a 211, 212 és 217 §-ra tett s a bizottság által ajánlott módositásokon kivül változatlanul elfogadtatott.

A 218 és 219 §§ nál Hódossy J. előadó harmadik pontnak a bizottság részéről inditványozza a következő szöveget; „3. A külföldi részvénytársaságok itteni képviselői ellen, ha ezek az itteni üzlet folytatására szánt összeget más czélra forditják, vagy az országból kivonatni engedik.“ A ház elfogadja módositást.

A 220—222 §§. szintén elfogadtatnak **Irányi** D.-nek a 221 §-ra tett azon módositásával, mely szerint e szó után „mérleget“ oda teendő „és jelentést.“

Holnap ülés; napirenden lesz az adóügyi bizottságnak jelentése a kereseti adóra tett főrendi módositásokra nézve és a kereskedelmi törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.

Ülés vége 1 óra 35 perczkor.

A földadó-becslőjárási bizottságok.

(Vége.)

67) Somogymegye: a csurgói becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a karádi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a kaposvári becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, az igali becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a szigetvári becslőfárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a marczali becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag.

68) Tolnamegye: a dunaföldvári becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a szegszárdi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag. a tamási becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag.

69) Bács-Bodrogmegye: a bajai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz, tag, a kulai becslőjárási jöldadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a zentai becslőjárási földadóbizottzághoz 7 elnök 15 biz. tad, a palánkai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a zombori becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz tag, az ujvidéki becslőjátási földadóbizottsághoz 1 elnök 13 biz. tag, a szabadkai becslőjárási földadóbizottsághoz 5 biz. tag, a titeli becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag.

70) Zombor sz. kir. város: a zombori becslőjárási földadóbizottsághoz 3 biz. tag.

71) Ujvidék sz. kir. város: az ujvidéki becslőjárási földadóbizottsághoz 2 biz. tag.

72) Szabadka: sz. kir. város: a szabadkai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 10 biz. tag.

73) Torontálmegye: a nagy-beskereki becslőjárási földadóbizottzághoz 1 elnök 12 biz. tag, a nagy-szt-miklósi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a módosi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a török-kanizsai becslőjárasi földadóbizottsághoz 1 elnök 13 biz. tag, a zsombolyai becslőjrási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a nagy-kikindai becslőjárási földadóhizottsághoz 4 biz. tag, a perlászi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a pancsovai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 13 biz. tag.

74) Kikindai kerület: a nagy-becskereki becslőjárási földadóbizottsághoz 3 biz. tag, a török-kanizsai becslőjárási földadóbizottsághoz 2 biz. tag, a nagy-kikindai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 11 biz. tag.

75) Pancsova sz. kir. város: a pancsovai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 biz. tag.

76) Temesmegye: a pancsovai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 biz. tag, a temesvári becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a buziási becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a csakovai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz tag, a lippai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 12 biz. tag, a versecai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 12 biz. tag, a vinga-uj-aradi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a fehértemplomi becslőjárási földadóbizottsághoz 5 biz. tag.

77) Versecz sz. kir. város: a verseczi becslőjárási földadóbizottsághoz 3 biz. tag.

78) Krassómegye: a lugosi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a hogsáni becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a facseti becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, az oravicza becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a fehértemplomi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 8 biz. tag,

79) Szörénymegye: a karánsebesi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag. az ó orsovai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag.

80) Karánsebes sz. kir. város: a karánsebesi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 bizottsági tag.

81) Fehértemplom sz. k. város: a fehértemplomi becslőjárási földadóbizottsághoz 2 bizottsági tag.

82) Békésmegye: a békési becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a csabagyulai becslőjárási földadobizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a szarvasi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag.

83) Csongrádmegye: a csongrád-szentes becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz, tag, a h,-m -vásárhelyi becslőjárási földadóbizottsághoz 2 bis. tag, a szegedi becslőjárási földadóbizottsághoz 4 biz. tag.

84) H.-M.-Vásárhely sz. k. város; a h.-m.-vásárhelyi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 13 biz. tag.

85) Szeged szab. kir. város: a szegedi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 10 bizottsági tag.

86) Csanádmegye: a battonyai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a makói beczlőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag

87) Aradmegye: az aradi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 14 biz. tag, a borosjenői becslőfárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, az erdőhegyi beaslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a pankotai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a radnai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 bizottsági tag.

88) Arad sz. kir. város; az aradi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 biz. tag.

Zarándmegye: a kőrösbányai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag.

90) Belső Szolnokmegye: a magyarláposi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 12 bia. tag, a szamos-ujvári becslőjárási földadóbizottsághez 1 biz. tag, a hidalmási becslőjárási földadóbizottsághoz 2 biz. tag, a deési becslőjárási fötgadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag.

91) Dobokamegye: a hidalmási becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 11 biz. tag, a szamosujvári becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 13 biz. tag, a tekei becslőjárási földadóbizottsághoz 1 ciz. tag, a beszterczei becslőjárási földadóbizottsághoz 5 biz. tag.

92) Kolosmegye: a hidalmási becslőjárási földadóbizottsághoz 2 biz. tag, a bánffy-hunyadi becslőjárási földadóbizottság 1 elnök 15 biz. tag, a kolozsvári becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 13 biz. tag, a maros-iudas-mocsi becslőjárási földadóbizottsághoz 5 biz. tag, a tekei becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 13 biz. tag. a szász-régeni becslőjárási földadóbizottsághoz 4 biz. tag, a szamos-ujvári becslőjárási földadó bizottsághoz 1 hiz. tag.

93) Kolozsvár sz. kir. város: a kolozsvári becslőjárási földadóbizottsághoz 2 biz. tag.

94) Naszódvidéke: a tekei becslőjárási földadóbizottsághoz 1 biz. tag, a naszódi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag.

95) Tordamegye: a tordai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a maros-ludas-mocsi-becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 10 biz. tag, a szász régeni becslőjárási földadó bizottság 1 elnök 11 biz. tag, a felvinczi becslőjárási földadóbizottság 5 biz. tag, az abrudbányai becslőjárási földadóbizottság 1 biz. tag, a marosvásárhelyi becslőjárási földadó bizottság 3 biz. tag.

96) Beszterce vidéke: a beszterczei becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 10 biz. tag,

97) Aranyosszék: a felvinczi becslőjárási földadóbizottság 1 elnök 10 biz. tag.

98) Csikszék: a gy.-szt.-miklósi becslőjárási földadóbizottság 1 elnök 15 biz. tag, a csikszeredai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag.

99) Udvarhelyszék: a székelyudvarhelyi becslőjárási bizottság 1 elnök 15 biz. tag, az erdő-szt.-györgyi becslőjárási földadóbizottsághoz 5 biz. tag, a sepsi-szt.-györgyi becslőjárési földadó bizottsághoz 1 biz. tag.

100) Marosszék: az erdő szt.-györgyi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 10 biz. tag, a maros-vásárhelyi beeslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 12 biz. tag.

101) Alsó-Fehérmegye; az abrudbányai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 14 biz. tag, a károly-fehérvári becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a nagy-enyedi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a szász-sebes-szerdahelyi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 9 biz. tag.

102) Brassó vidék: a brassói becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag.

103) Fogaras vidék: a fogarasi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a brassói becslőjárási földadóbizottsághoz 1 biz. tag.

104) Hunyadmegye a dévai becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a marosillyei becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 a hátszegi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag. a szászvárosi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 9 biz. tag.

105) Szászvárosszék a szászvárosi becslőjárási földadóbizottság 6 biz. tag.

106) Küküllőmegye: a dicső szt.-mártoni becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 25 biz. tag, a medgyesi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 biz. tag.

107) Segesvárszék: a segesvár-kőhalmi becslőjári földadóbizottsághoz 1 biz. tag.

108) Megyesszék a megyesi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 10 biz. tag.

109) Szebenszék: a nagy-szebeni becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag.

110) Háromszék: a kézdi vásárhelyi becslőjárás földadóbizottsághoz 1 elnök 15 biz. tag, a szepsi-szt.-györgyi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 11 biz. tag.

111) Felső-Fehérmegye: a sepsi-szt.-györgyi becslőjárási földadóbizottsághoz 3 biz. tag, a segesvár-kőhalmi becslőjárási földadóbizottsághoz 3 biz. tag. a megyesi becslőjárási földadóbizottsághoz 3 biz. tag, az uj-egyházi becslőjárási földadóbizottsághoz 2 biz. tag.

112) Kőhalomszék: a segesvár-kőhalmi becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 8 biz. tag.

113) Nagy Sinkszén az uj-egyház n.-sinki becslőjárási földadóbizottsághoz 1 elnök 10 biz. tag.

114) Szerdahelyszék a szászsebes szerdahelyi becslőjárási földadóbizottsághoz 3 biz. tag.

Külföld.

A „Post“ vészhirét legközelebbi számában a következő kétértelmü nyilatkozattal kiséri: Multkori czikkünkért még nem szüntek meg a szemrehányások főleg a „politikusok“ részéről, kik azt szeretnék, ha a mozgósitás előtt legfelebb 24 órával jutnának nyilvánosságra az ily aggasztó hirek, mert az ő jelszavok: időt nyerni és carpere diem. — A sajtónak azonban magasabb hivatása van, miut eme hatalmasságok szükségleteinek szolgálataira állani, a sajtónak kötelességei vannak a haza iránt, és e kötelességek feltételezik a kellő időbeni intő szót nemcsak akkor, midőn tudomására jut, hogy a külföldön készülődések folynak, de akkor is, ha a szomszéd országok egyes pártjai, melyek eddig ott nem állottak az ügyek élén, egyszerre befolyásra jutnak s ellenünk fordulnak.

Vilmos császár olaszországi utjára vonatkozólag, mielőtt a császár Wiesbadenbe utazott volna, abban történt megállapodás, hogy a svéd király látogatása után s igy május vége felé Vilmos császár Felső-Olaszországba utazzék, s rövid idejü ott tartózkodása után egyenesen Emsbe tér vissza. Emsben találkozik Vilmos császár ujra az orosz császárral és nagyban beszélik, hogy az osztrák császár is Emsbe megy, s a három uralkodó ott találkozand. Még eddig mindez csak terv, hanem az ide czélzó előkészületek s intézkedések a berlini udvarnál már megtétettek. — Az orosz czárral Gortsakoff hg. is vele fog utazni s mig a magas vendégek Berlinben idő-

nek, Bismark is elhagyja varzini magányát s a porosz fővárosban fog tartózkodni. — A német trónörökös távirati hirek szerint ma Nápolyba érkezett és a pályaudvaron a király hadsegéde és a királyi kabinet főnöke által fogadtatott. A trónörökös egyudvari kocsin a királyi palotába hajtatott, hol a királynál egy óráig tartó látogatást tett. A királymeghivására a királyi palotában vett a trónörökös szállást.

A franczia demokraták megkezdték az agitátiót a községi önhatósági jogok visszaszerzésére. A Broglie herczeg minisztersége alatt alkotott községi törvény nem elégiti ki a demokratákat, mivel a maire-ek kinevezése által a községi ügyekbe gyakorolt befolyásuktól megfosztattak. Uj községi rendtartást kivánnak, melyben ki legyen mondva, hogy az összes községi tagok vagy legalább a községi tanácsok válasszák a maire-ket. — Rhonemegye főtanácsában a demokraták kivánságai a következő 6 pontban nyertek kifejezést: 1. A kormány és a törvényhozás alkossa meg a községi önhatósági jogot. 2. Általános amnestiában részesitse a politikai bünösöket, 3. A községi képviselő testületekben tett jelentések vonassanak ki a büntető jogszolgáltatás illetékességi köréből. 4. A megyei iskolatanácsosok egy részét a megyei tanácsok nevezzék ki. 5. A megyei tanácsok helyi vasutakat engedélyezhessenek és kiépittethessenek, és 6. a borkimérés joga adassék meg a községeknek.

A német-belga konfliktus a berlini diplomatiai körök nézete szerint lényegileg befejezettnek tekinthető, és a német kormány nem fog sem a garantirozó hatalmakra hivatkozni, sem kongressus egybehivását nem inditványozza, hogy bizonyos specialis intézkedésekre nézve megállapodásra jöhessenek. — A mi a Duchesne ellen megindított ujabb vizsgálatot illeti, belga lapok jelentik, hogy Duchesne már háromszor hallgattatott ki, azonban határozottan vonakodik büntársait megnevezni. — Az antverpeni klerikalis röpiratról, melyre Perponcher gr. brüsseli német követ szintén felhivta a belga kormány figyelmét, most tüzetesebb részleteket hoznak a lapok. E szerint a röpirat „A vak Jákob" czim alatt jelent meg s követelte, hogy a németek Belgiumból üzessenek ki, mert ezek mindnyájan tolvajok, rablók és prostituáltak, Vilmos császár pedig „nagy bandita."

Táviratok.

Konstantinápoly apr. 26. Nagyvezirré Esad basa, tengerészeti miniszterré Rasuf basa yemeni kormányzó és hadügyminiszterré Ali Saib basa hadügyminiszteri kaimakam neveztetett ki.

Bécs, aprilis 26. Hitelrészvény 237. — Angol-osztrák 136 50. — Galicziai 236. —.— Lombard 141.25. — Államvasut 301.—. — Trámvay 125.25.— Rente 70.60 Hitel sorsjegy 165.75. — 1860. 112.— — Napoleond'or 8.88. — 1864. 139 — Arany 5.24.—.— Ezüst 103.40 — Frankfurt 54.90 — London 111.20. — Porosz pénzutalvány 163.—.— Únio-Bank 114.50. — Török-sorsjegy 55.50. — Ált. épitő-bank 18.— — Angol épitőbank 34.—.

Bécs, aprilis 26. M. földteherm. kötv. 80.50 Magy. vas. kölcsön 100.25 — Salgó Tarján —.—. Anglo-Magyar 12.25 — Magy. hitel 224.50 — Franko-magyar bank 61.50. Magyar záloglevél 86.50 — Alföld 131.—. Erdély 128.50 Magy. éjszak-kel. vas. 121. 75.— Magy. kel. vas. 52.75 — Kel.-vasuti elsőb. kötv. 67.80. — Magy. sorsjegy 83.50. — Tiszai vasut 196.50 Magy. földhitel —. Municipal-bank —.

Mednyánszky Sándor temetése.

Elhunyt elvtársunk temetése, ma délután 4 órakor ment végbe a boldogultnak őszutczai lakásáról. A temetésen roppant néptömeg, a képviselőház tagjai közül igen nagy szám, miniszterek akademiai tagok voltak jelen s a boldogultnak volt honvéd bajtársai, köztük a menedékházi rokkant honvédek testületileg tették meg a végtisztességtételt bajtársuk és elhunyt ezredesük ravatalánál.

A megható egyházi szónoklat és ima után, melyet Török Pál ref. superintendens végzett Helfy Ignácz emelt szót s körülbelől a következő beszédet mondotta:

Tisztelt gyászgyülekezet! Misem dicsőiti jobban az emberi társadalmat, mint azon fájdalom, melyet egy-egy hasznos tagja elvesztése fölött érez. Ez önként szülemlő, elfojthatatlan s minden alkalommal meg-megujuló fájdalom tanuskodik leginkább ama feloldhatatlan benső kötelékről, mely az egyes és a társadalom között létezik.

E fájdalom annál nagyobb, mentül tisztább, mentül hasznosabb volt az élet, melynek vesztét siratjuk. De még nagyobb s még mélyebb akkor, midőn elhunyt embertársunk müködése több embernek helyét pótolá. Ilyen volt a férfiu, kinek holt teteme körül ime állunk.

E koporsó nem egy, hanem négy embert zár magában. Mednyánszky Sándort e haza egyik leghübb polgárát, Mednyánszkyt a bátor katonát, Mednyánszkyt a lelkiismeretes, elvszilárd képviselőt és Mednyánszkyt a szerető családfőt.

Négy nagy s felette nehéz hivatás, melynek egyikének is vajmi kevés ember képes teljesen megfelelni. Ő megfelelt mind a négynek, s mind a négynek egyforma buzgalommal egyforma lelkiismeretességgel.

A jelen nemzedékben vannak még hála isten sokan, kik élénken emlékeznek az ő fényes katonai pályájára. Az 1848—49-iki dicső honvédek, kiknek képviselete e gyászgyülekezetet is disziti, bizonyára sohasem fogják elfelejteni hű bajtársukat, a lelkes a bátor honvédezredest. De nem fogja őt felejteni az utókor sem, mert neve szabadságharczunk egyik fényes lapjára van följegyezve.

Midőn a nagy nemzeti dráma utolsó szaka lefolyt, e szabadságszerető férfiu nem birt megbarátkozni a gondolattal, hogy rab hazában éljen. Kezébe vevé a vándorbotot s kivándorolt külföldre.

Ott, mig vele együtt élt honfitársa elcsüggedve, emésztő bánatnak engedé át magát, ő le nem mondva a haza felszabaditása iránt táplált reményéről, férfias elhatározottsággal, férfias erélylyel hozzá fogott a munkához.

Dolgozott fáradhatlanul, ernyedetlenül, ahogy s ahol munkakörre szert tenni képes volt. Hol a kereskedelem, hol az irodalom terén. Dolgozott és takarékoskodott. Mig végre sikerült neki e hangyamunka által oly szerényke kis vagyonra szert tenni, mely élete hátra levő napjait biztositá.

E folytonos és fáradságos munkálkodás közepette azonban, lelke előtt mindig a haza képe lebegett. Ahol csak egy kis reménysugár feltünt, ő azonnal ott termett. Ugy 1859-ben Olaszhonban, midőn hirét vevé, hogy ott magyar legió alakul, ugy 1866-ban Poroszországban.

Midőn eme dráma is lefolyt, ment és megtelepedett Olaszországban, hogy hányt vetett életének vigaszt keressen azon férfiu oldalán, ki iránti véghetetlen ragaszkodását élete utolsó perczéig megőrzé.

Végre a haza kapui feltárultak a számüzöttek előtt, s ő haza jött. De haza jött ugy s akkor midőn ezt önmegalázás s elvtagadás nélkül teheté. Hazajött akkor midőn az ország egyik lelkes s történelmi emlékü városa őt képviselőjeül haza hivá.

Jobb módot alig választhatott volna az ország e férfiu kettős érdeme megjutalmazására.

A képviselői tisztel megjutalmazá polgári erényeit; avval pedig, hogy ép azon város képviselőjévé lett, melyhez hős Zrinyi neve van kötve, megjutalmazá benne a katonai érdemeket.

Hogy miként müködött az országgyülésen, arról fényesen tanuskodik a nagyrabecsülés, melyet magának ellenfelei részéről is kiérdemelni birt; s tanuskodnak róla azon meleg szavak, melyekkel a képviselőház ékesszólásu elnöke az ő halálát a mai ülés elején bejelenté.

A hazában ujból megtelepedvén uj életet kezdett. Uj házasságra kelt egy nemes lelkéhez méltó honleánynyal.

Ámde hánytvetett élete küzdelmeinek utóhatása csakhamar jelenkezett. Sulyos betegség sorvasztá testét.

Alig pár hete, hogy utoljára látám; beszédéből világosan észrevevém, miként már érzé végórája közeledtét. S épen mert azt érzé, nem birt ellentállani utolsó vágyának, s összeszedvén minden erejét elment Olaszhonba annak enyhe ege alatt keresvén orvoslást, buzditatva azonfelül azon vágytól, hogy még egyszer látbassa azon férfiut, ki mindig a tökély eszményképe gyanánt lebegett lelke előtt.

A sors nem akará neki megengedni ez örömet. Betegsége sulyosbodott. Haza sietett, s itt alig néhány nappal később a halál kiragadá őt szeretett s szerető családja karjaiból.

És most elköltöző nemes barátunk, fogadd bánatos bucsunkat, kik mig élünk, mélyen érezzük elvesztésed fájdalmát. Hosszu lenne tettdus életednek minden mozzanatáról megemlékeznem. Ezzembe jut, hogy te nem voltál barátja soha a virágos beszédnek és a sok szónak, s röviden fejezem be szavaimat. Adja az ég, hogy a szent hazai föld, mely alatt immáron pihenni fogsz, váljék mentől előbb oly boldoggá, oly virágzóvá a mint te azt tenni s látni óhajtottad. Isten veled!

A szomoru menet ezután megindult. A virágokkal és zöld ágakkal ékitett koporsót a gyászszekér az ősz-utczából a muzeum, az Eszterházy-utczákon és a Kerepesi uton a kerepesi temetőbe szállitotta. — A sirnál Gáspár honv. tábornok tartott elhunyt bajtársa fölött lelkes beszédet.

Ujdonságok.

A magyar tudományos akadémia ma d. u. 5 órakor Lónyay elnöklete alatt összes ülést tartott. Az ülésen Galgóczy Károly olvasta föl emlékbeszédét Warga János l. tag fölött. Szigethi Warga János 1804-ben született jan. 8-án Abaujmegyében Kovácsvágáson. Főbb iskoláit Sárospatakon végezte, s 1833-ban Nagy-Kőrösre hivatott meg tanárnak, hol előbb a mathematikát és physikát, később a magyar irodalmat és philosophiát tanitotta. Tanársága előtt pár évet a német egyetemeken töltött, honnét a hégeli bölcsészetet hozta haza. Fő érdemei a nevelés és oktatás javitásában állanak, továbbá abban, hogy a magyar tannyelv az akkor még nagyrészt latin nyelvü iskolában, jobbára az ő kezdeményezése folytán hozatott be, talán az egész országban legelőször Nagy Kőrösön. Munkái közül a „Nevelés és oktatástan", a „Bölcsészet története" vannak legszélesebb körben több kiadásban elterjedve. Irt ezeken kivül több munkát a népiskolák számára a legkülönfélébb tárgyuakat. Warga bár számos kitüntetésben részesült a politikai szerepléstől teljes életében tartózkodott. Meghalt 1875. jan. 10-én, özvegyet és hat gyermeket hagyván hatra. Ezután folyó ügyeket tárgyal az ülés, melyek közül felemlitjük, hogy a közlekedési miniszter köszönetét nyilvánitá a vasuti műszótár alkotásában való közremüködésért az Akademiának. Az idei nagy gyülés május hó utolsó hetében fog megtartatni. A váczi iparegyesület felszólitása folytán elhatároztatik, hogy Széchenyi emlékére az idén, (most 50 éve, hogy Széchenyi az akadémiának alapját egy évi jövedelmének felajánlásával megvetette) nem rendeznek ünnepélyt, hanem csak a nagy gyülésen emlekeznek meg róla. Az ünnepély 1880-ban az Akademia 50 éves ünnepélyével együtt fog megületni. A többi folyóügyek kevesebb horderejüek voltak. — Az ülés 7 óra előtt ért véget.

Az országos magyar képzőmüvészeti társaság Pulszky Ferencz elnöklete alatt tartotta évi rendes közgyülését. Elnök üdvözölvén a közgyülést, jelenti, hogy az uj házra eddig 160000 forint folyt be; a ház még az idén fog felépülni s tető alá jutni. Az egész ház belső diszitmény nélkül 209 ezer frtba kerül, belső diszitésére 30 ezer frt van előirányozva. A mérleg a számvizsgálók által megvizsgáltatik; abból kitünik, hogy a társulat rendelkezésére 39,855 frt 70 kr, a társulat ingatlan vagyona 54,511 frt 12 kr. Követelések folyó számadásban 62, 345 frt 73 kr. Készletben levő műtárgyak értéke 43,845 frt 60 kr. — A jelentés tudomásul vétetik s a felmentvény megadatik. Választmányi tagokká egyhangulag választattak: Andrássy Gyula gróf, Barabás Miklós, Freund Károly, Fuchs Gusztáv, Greguss Ágoston, Havas Sándor, Henszlmann Imre, Ipolyi Arnold, Keleti Gusztáv, Keleti Károly, Klinkovics Ferencz, Szigeti Antal, Lipthay Kornél, Lipthay Béla báró, Máday Sándor, Orlay Soma, Ráth Gy., Szentgyörgyi O. Székely B.. Stöckl J. Than M. Tárkányi B., Türr I., Ujházy F. Véber A., Zichy A„ Hauszmann A., Hirscher I., Lehner Lajos, Madarász V., Nádossy György, Podmaniczky F., báró, Szombathelyi Antal, Maszák H., Punczmann Gyula, Zichy Jenő gróf.

A müczarnok javára a vigadóban rendezett két mükedvelői előadás tiszta jövedelme az összes költség levonásával 3110 frtot tett. — József főherczeg két körszékért 30 frtot, Koburg Gotha Fülöp herczeg pedig három körszékért 50 frtot adtak. — A légszeszvilágitási társulat a légszeszt mindkét előadásra dijtalanul engedte át, Lehmann pedig a személyes fáradozásáért járandott 100 frtnyi dijat a kitüzött czélra szentelte, Rózsavölgyi és társa végül a belépti jegyek elárusitását szintén dijtalanul eszközölték. A műcsarnok épitésére alakult országos bizottság a fentebbi összeget rendeltetésének helyére átszolgáltatván, egyuttal köszönetet mond az igen tisztelt hölgyeknek és uraknak, kik a müködvelői előadásban hő buzgalommal részt vettek, különösen az előadás fáradhatlan rendezőinek Than Mór és gróf Zichy Jenő uraknak, valamint a nemes adakozóknak.

A Gellérthegy tetemes csonkitását tervezte a városi mérnöki hivatal. A hegyről nagy sziklák függnek le melyek az alján elvezető utat igen veszélyessé teszik. A mérnöki hivatal azt javasolta, hogy a hegyről 2100 köbölnyi darab hordassék le, a mi 60,000 frtba kerülne. A középitési bizottság e tervet tegnap tárgyalta. Ybl épitész ellenezte a javaslatot, mert kár volna a festői ritka szépségü hegyet annyira elcsufitani. Scheich a kisérletet veszedelmesnek is tartja, mert a hegy belsejében, ugy látszik, sok üreg van. Két éve történt, hogy a fellegvárban 12 mázsa meszet oltottak a gödörben. Másnapra a mész eltünt, nem tudták, hova lett. De a Sárosfürdőben a fürdőszolgák nem kis meglepetésére a nagy csapon sürü mészfolyadék jött ki, és igy a mész átszivárgott az egész hegyen, mi csak ugy lehetséges, ha a hegy üregektől van átvájva. A bizottság e felszólalások után a mérnöki hivatal javaslatát mellőzte, és azt határozta, hogy csak a lazán függő szikladarabokat kell elhordani. A hegy alján kisajátitott házakat lebontják ugyan, de a romokat ott hagyják, hogy a leeső sziklák puha talajra jussanak, és igy ki ne zökkenjenek az országutra. A szükséges robbantások eszközlésére a katonai müszaki csapatokat fogják felkérni.

Helyi közlekedés Ujpestre. A Dunagőzhajózási-társaságtól a következő értesitést vesszük: Folyó évi május 1-éről rendes helyi közlekedés nyittatik a császárfürdő, Ó-Buda, a Margitsziget és Ujpest között oly módon, hogy a hajó minden 1/4-kor a császárfürdőtől és minden 3/4-kor Ujpestről indul. Azon utasok, kik Ujpestről a bombatéri, lipótvárosi vagy tabáni állomásokra szándékoznak, Ó-Budán közvetlen csatlakozást találnak a császárfürdőtől óránkint Pestre közlekedő hajóhoz. Minthogy az ó-budai dunaág elzáratása folytán a helyi közlekedés jelentékenyen meg van zavarva, a felfelé menetre nézve egyelőre Ó-Budáról Ujpestre közvetlen csatlakozást nem lehetett létesiteni. A menetek Ujpestre estéig tartanak. A helyárak a bal parttól, I. helyen 13 kr, II. helyen 11 kr; a jobb parton a császárfürdőtől és Óbudától 12 és 10 kr; a jobb part egyéb állomásaitól 15 és 13 kr. Ujpesten továbbá egyenes csatlakozás lesz a palotai közuti vaspályával, és minden gőzhajóállomástól mindjárt Palotára is, valamint megforditva jegyek válthatók melyek egy menetért 10 krajczárba kerülnek.

Az ujonnan megválasztott görög keleti román aradi püspök Metian János, kinek fölavatása nem rég Szebenben megtörtént, — mint halljuk, — május hó 2-án fogja Aradon szokott nagy pompával állását elfoglalni. A szebeni érsek Hima János esperest küldte ki ezen ünnepélyre helyettesitőnek.

Helyreigazitás. Nem Almássy „Károly" hanem Almássy Miklós azon fiatal müvész, ki a nőképzőegylet majálisán Wagner „Wallkürök lovaglása" czimü müvét Sipos Antallal együtt előadni fogja t. i. azon Almássy Miklós, kinek gyorsan fejlődő müvészi tehetségeiről e lapok hasábjain többször elismeréssel emlékeztünk volt meg.

Az utczák öntözéséről. Szitányi J. a mai főv. gazd. bizotts ülésében az alpolgármesterhez kérdést intézett; hogy miért öntöztetnek az utczák kocsikkal, midőn a vizvezetőknél alkalmazásban levő csövekkel sokkal czélszerűbben és olcsóbban lehetne azt eszközölni. A kocsikkali öntözés, eltekintve attól, hogy többe kerül, még egészségi szempontból sem ajánlható, mivel a felvert por a járó kelő közönségnek felette kellemetlen. Talán bizony vizkimélése tekintetből nem akarják a vizvezetéki csöveket használni: holott inkább kellene a vizet pazarolni, mintsem, hogy az emberek egészsége ez által kárt szenvedjen.

A néhai Miksa mexikói császár emlékszobra felállitása alkalmával Trieszt városa az ünnepélyre a magy. kir. miniszterelnököt s többi minisztertársait, ugyszintén mindkét ház elnökét s Budapest főpolgármesterét is meghivta. Ez alkalommal az ünnepélyt rendező bizottság emlékérmet készitett, s Stefány Lajos pesti lakost s az osztrák légszeszszesztársaságnak igazgatóját felhatalmazta, hogy az emlékérmet minisztereinknek s a főpolgármesternek átadja. Stefány a megbizatásban személyesen járt el. Azon kivül a főpolgármester Pestvárosa részére egy bronzérmet s okmányt kapott, mely a levéltárba tétetett. Ez érmek igen kitünően vannak készitve, — s készitőjöknek dicséretére válnak.

A budai vizvezetékről nem rég azon határozatot hozta a fővárosi tanács, hogy a mostani, Szentgyörgy-téren levő medence, a végleges vizmü felépiteseig a Mátyás-templom mellett levő csonka toronyban fog elhelyeztetni. A honvédelmi minisztérium ugyanis a Szentgyörgy téren, hol a medence fel van állitva, épitkezni akart. Most azonban ugy állnak a dolgok, hogy a minisztérium épitkezése boldogabb időkre halasztatik, igy a medence maradhat eddigi helyén ezutánra is.

Megjelentek: „Az uj szókról" akademiai értekezés Fogarasi Jánostól, és „Az uj magyar orthologia," Toldy Ferencztől. A két értekezés, melylyel a neologia hivei Szarvas és követői ellen a mozgalmat megindították, kaphatók az akademia könyvkiadó hivatalában 15—15 krért. Rövid kivonatban annak idejében ismertettük az értekezéseket, most ezekre és Szarvasnak reméljük szintén mielőbb közrebocsátandó értekezésére felhivjuk mindazon olvasók figyelmét, kik e nagy fontosságu harcz iránt érdeklődnek.

A pesti lövész társulat tegnap délelőtt 9 órakor tartotta évi közgyülését a lövölde nagy termében Fuchs Ignácz elnöklete alatt. A jelentést Bedő János titkár olvasta fel. Miután a társulat eddigi helyiségében még csak két évig maradhat meg, egy öt tagu bizottmány küldetett ki, hogy a lövészet számára alkalmas helyiségről gondoskodjék.— Tagsági dijakból 4550 frt folyt be. Összes bevétel: 15539 frt 48 kr., kiadás: 15,457 frt 5 kr., a pénztári maradvány tehát 82 frt 43 krból áll. A jelentés elfogadtatott s a választmánynak a felmentvény megadatott. A telek megvételére 7000 frtnyi kölcsön megszavaztatik s annak megkötésével a választmányt bizza meg a közgyülés. — Ezután Radocza János inditványára a közgyülés elhatározta, hogy a társulat fölövészmesterének Ráth Károly főpolgármesternek arczképét lefesteti.

Nagy árviz lepte meg a Tiszavidék lakóit, különösen Tokaj körül. Folyó hó 17-én a „Szabolcs és Hajdukerületi közlöny" egyik munkatársa Timárra utazott, hogy a Tiszán átszállhasson a Bodrogközbe. Rakamaznál azonban már látta a borzasztó vizárt, a mely több házból kiszoritotta a lakókat. Az egész kis város meg van rémülve s menti magát minden kigondolható torlaszokkal. Timár hasonló állapotban van. Az emelkedettebb helyről betekintve a Bodrogközbe, nem látni mást, mint viztengert, melyből a zalkodi erdőnek csak teteje, illetőleg a fák sudarai látszanak ki. A Tisza és Bodrog folyása nem látszik. A tokaji töltés Rakamaztól fogva egy szinvonalban áll a folyton rohanó árral; sőt pár hidon már keresztül csapkod s azokat minden perczben elsodrással fenyegeti.

Bucsu Richtertől. A távozó karnagytól minden tisztelője valódi fájdalommal válik meg, de legnagyobb a zene- és énekkar vesztesége, mely fölötti fájdalmának mindkét testület megható jeleit adta. Az ünnepélyek a bucsu hangverseny után a Hungaria disztermében kezdőttek a nemzeti szinház zenekara által rendezett lakomával, melyen a nemzeti szinház operájának tagjain kivül a főváros müvelt zenészei és a közönség szép számmal képviselve töltötte meg a termet. A lakoma alatt az első felköszöntőt Spiller tartotta, kifejezve a zenekar fájdalmát a kedves karnagy távozása alkalmából és átnyujtotta a zenekari tagok arczképcsoportozatait. Apponyi gróf a közönség nevében, Láng pedig az opera-énekesek nevében szólt; ez utóbbi egy sikerült költeményt is olvasott föl. Bodor a karszemélyzet nevében emelt Richterre — mint a wagneri zene legnagyobb interpretatorára — poharat. Természetes, hogy a fölköszöntők egész sora nem maradt el, melyek közül legsikerültebb volt Ujházyé, ki igen szellemdusan fejezte ki reményét, hogy Richter nemsokára visszatér körünkbe. Az első felköszöntésre válaszolt Richter, s a szeretet láttára, mely őt itt környezte, mélyen megindult hangon mondott köszönetet a kitüntetésért, s buzditotta a zenekart, hogy haladjon a müvészet utján azon buzgalommal, melyet eddig mutatott, s biztositotta, hogy addig kedvesen fog a zenekarra gondolni, mig ez a mostani uton halad. Ez ünnepély a legeclatansabb bizonyitéka Richter nagy tehetségének, s a viszonynak, mely közte, a zenekar és a közönség közt fenáll, daczára azon — lapok piszkolódásainak, melyek minden oldalról megtámadták Richtert, s ellene a rágalom és irigykedés minden fegyverével küzdöttek. A nemzeti szinház zenekara tegnap reggel bucsuzott szivből szeretett karnagyától,kinek távozásával a főváros müvészeti körei, a közönség és a zenekar sokat vesztettek, de nem annyit, mint az énnekkar, mely Richter személyében legnagyobb pártfogóját és buzditóját veszté el. Egy tagja sincs e testületnek, mely Richter távozását a legnagyobb veszteségnek ne tekintené, s kinek viszszatértét a legforróbban ne ohajtaná. Richter a karteremben fogadta e testület bucsuját, melynek egyik tagja Bodor Lajos igen szép beszédben adott kifejezést s átadta neki az emlék-koszorut, melyet Granichstädten igen szép kiállitásban készitett. Richter szivélyesen köszönte meg az általa becsült és szeretett énekkar kitüntetését s igérte, hogy mindig kedves lesz neki az ezzel töltött idők emléke. Valóban megható volt e kis ünnepély, mely alatt alig maradt egy szem szárazon. Richter éljenzések közt távozott, hogy este a karnagyi emelvényről találkozzék azokkal, a kik őt ugy szerették, s kiket e napon vezényelt utoljára.

A philadelphiai világkiállitás magyar csárdájának bériője, Wagner D. mint a „Szeg. Hir." irja, a közgazdasági miniszteriumhoz állami segélyért folyamodott vállalata részére. A miniszterium leiratában helyesli a magyar tájviseletnek és gasztronomiának az uj világrészben való képviseltetését, de mivel ily vállalat támogatására pénzalap a költségvetésben fölvéve nincs, a kért segélyösszeget nem szavazhatja meg. Wagner ur azonban nem csügged s mint értesülünk, vállalatának sikeres keresztülvitelére társat keres.

Szegszárd város tulnyomólag magyarajku lakossága élénk mozgalmat kezdett meg, hogy a pécsi püspök Kovács Zsigmondnál kivihesse, miszerint a már elavult 8 órai német mise, mely a város régibb korából fenmaradt, beszüntettessék.

Késő aggkor. Tisza-Ughról irják lapunknak: A napokban halt meg községünkben egy 120 éves öreg asszony. A boldogultat Szénásy Józsefnének hivták s a legutóbbi időben már 5 év óta ágyban fekvő beteg volt, husz év óta pedig mindakét szemére vak. — A boldogultat ötvennyolcz utód kisérte az örök nyugalom helyére.

Ujból életbeléptetett póstahivatal. A magyar királyi póstaigazgatóság a következőt teszi közzé: Folyó évi május hó 1-én pestmegyei Csömör helységben az ideiglenesen beszüntetett póstahivatal ismét életbe fog lépni, mely a levél- és kocsipostai szolgálattal foglalkozand és összeköttetésben lesz a Csömör és a rákoskeresztúri postahivatal közt a közlekedő gyalog-küldöncz-posta-járatokkal. — E postahivatal kézbesitési körét következő helységek és puszták képezik: Csömör község, Csik-, vagy Nagy-Tarcsafalu, Kis-Szent-Mihály és Nagy-Szent-Mihály puszták.

Közgazdaság.

Budapest, ápril 26. Az ég tegnap felhős volt, ma derült; a nap tegnap is kisütött néha, de nem melegitett, ma pedig ugyancsak süt — pedig már elég lett volna, ebből a sok „szép" időből. Maig sem volt egyetlen igazi aprilisi napunk sem, most már csakugyan aggódni lehet a növényzet általános elkésése miatt. A forgalomra azonban ugyancsak kedvező az időjárás s magán hajókon át jelentékeny mennyiségü gabona érkezik a fővárosba, ugy hogy a gabona forgalom ma és tegnap összesen 45,000 mérőre ment. Hitelesen jegyzett árak: Buza tiszavidéki 89 1/4 fns 5.45 kr; 88 1/2 fns 5.40 kr; 88 fns 5.37 1/2 kr; 87 fns 5.32 1/2 kr; s 84 1/2 fns 5 ft. Tolnamegyei a hajókon 3200 v. m. 86 1/4 fns 5.17 1/2 kr, 1800 v. m. 86 3/4 fns 5.17 1/2 kr, 700 v. m. 84 fns 4.80 kr. Somogymegyei 84 fns 4.60 kr. Székesfehérvármegyei 87 fns 5.25 kr. Bánsági 86 fns 4.95 kr, 85 1/2 fns 4.87 1/2 kr, 85 1/2 fns 4.92 1/2 kr. Bácskai 1800 v. m. 86 1/2 fns 5.07 kr. Felvidéki 100 v. m. 88 fns 5,25 kr. Becskerekről 4000 v. m. 86 fns 5. 10 kr, 5500 v. m. 86 fns 50 kr, mind 3 hóra u. m. Tengeri bánsági 1200 v. m. 3.01 kr, 1400 v. m. 3.10 kr. Zab 1200 v. m. 50 fontjával 2.20 kr, Szerződések köttetek uj buzára 4.55—4.57 1/2 kr, tehát ismét emeltebb árakon, repczére 10 fns 60—70 krig. bánsági 10 2/8 ft.

A „franko-magyar-bank" tegnap tartotta közgyülését. A felolvasott jelentés szerint az 1874. üzleti évben jövedelmet nem tud kimutatni, s ennek oka különösen az, hogy a határőrvidéki erdőüzlet a katonai kincstár egy mulasztása által a részvénytársaságra át nem ruháztathatott. Az ezen ügyletből a társaságra háramlott 994,409 frt 63 krnyi összes veszteség nélkül az 1874. évi üzlet 430,431 ft 64 kr. nyereményt eredményezett volni. Az első magyar kocsigyár részvénytársulat 5%-kos jövedelmet hozott. A mult évi üzleti jelentésben felsorolt syndicatusok 6904 frt 33 kr. kivételével végleg legombolyitattak. A károlyváros-fiumei vasut a kormánynak átadatott és egy évet meghaladó forgalom után az épitmény helyes és szilárdnak bizonyult. Ezen vasuti épitésből eredő igérvényei a banknak a kormánynyal remélhetőleg békés uton fognak kiegyenlittetni. — A nagy északnyugoti vasuti consortium biztositékának visszaadása iránti tárgyalás az országgyülésen valószinüleg még a jelen ülésszak alatt fog felvétetni s elintéztetni. — A győr-sopron-ebenfurti vasut-társulat megalakult s a pálya Győrtől Sopronig még ez év vége felé fog a forgalomnak átadatni. — A sugáruti vállalat ez évben 5 házat épit. — A romániai dohány-egyedáruság 230,665 frank 47 c. veszteséget mutatott, mi az első év veszteségével szemben 95%-os javulást mutat. Az 1873. év zárszámadásból eredő veszteség beszámitásával 1874. évi decz. 31-én kimutatott tőkeveszteség 3,055,687 frt 55 kr. uj számlára vitetik át. A többség Bossányi és Hanichs kivételével, kik 20 szavazatot képviselnek, a jelentést elfogadja s a felmentvényt megadja.

Az ált. vaggon kölcsönzö társulat folyó hó 25-én tartotta közgyülését. A felolvasott jelentés szerint a társulatnak 1000 db. teher kocsija van, mely 1.890,000 frt értékkel bir. A közgyülés már a mult évben egy külön rakhely felállitásának szükségességét helyezte kilátásba, a szükséges telek a hatvani állomás mellett megszereztetett s 9 holdból áll; ezen a területen 600 kocsi, esetleg 1000 kocsi számára van hely. A rakhely összes előállitási és felszerelési költsége 38,624 frt 12 krba került, ezen költség a fenmaradt alaptőkéből fedeztetett. Az 1873-ik év végével kimutatott 110,000 frt maradék tőke ellenében tehát még 71,375 frt 88 kr alaptőke marad fen. A kocsibérek utáni bevétel 145,752 frt 88 krt, az összes bevétel pedig hozzászámitva a 26,262 frt 19 krt tevő különféle vagyoni tételeket 172,015 frt 07 krt tesz. A kiadások 70,137 frt 04 krra rugnak. A tiszta nyeremény 101,878 frt 03 krt tesz. Ebből kamatok fejében 3%, a 2 frt 50 krra kikerekitett összeg összesen 60,500 frt folyó év január 1-én kifizettetett. A fenmaradt 39.378 frt 03 kr rendkivüli tartalékképen a kocsik tatarozási és megujitási alap javára iratik.

Az ezüst árkelet pótlék folyó évi május havára 2 1/2%-kal állapittatott meg.

Szent-lőrinczi vasut gr. Lónyay Menyhért elnöklete alatt tegnap a Hungaria kis termében több mint ötven szt-lőrinczi és kispesti föld és házbirtokos értekezletet tartott, melyben elhatároztatván, hogy a fővárostól Kispesten át a szt-lőrinczi vasut állomásig lóvonatu vasutat épittessék; ez irányban az érdekeltségi tervezet kidolgozására és minden szükséges előintézkedések megtételére Lónyay gróf elnöklete alatt 17 tagból álló bizottság választatott. Ezen életre való eszme mielőbbi megtestesülése ismét jelentékeny emeltyüje lesz ugy a fővárosi forgalom, valamint a környék vagyonosodása emelésének.

Kőbányai sertésvásár ápril 24. Szerbiából és Magyarországból nem érkezett elég szállitás. Élénk volt az üzlet s magasb árakkal záródott. Debreczenben 7—8000 sertést vásároltak magas árakon; egy évesek ára 50—65 frt volt, két évesekéé 65—75 páronkint. Jegyzett árak: 400—540 fntos magyar 34—35, 240—320 fntos, szerb 31—33, sörte 29—30, export 35 kr. Tengeri áru: 3—3 05 frt vmkiüt. Felhajtás: alföldről 5720, Erdélyből 510, Szerbiából 320, Oláhországból 70. Összesen: 6620 db. Elhajtás: a felvidékre 340, Bécsbe 3700, Prágába 360, Drezdába 290, via Oderberg-Boroszló 410, budapesti fogyasztásra 1580. Összesen: 6680 db. A szállásokban van 10710 db. Szarvasmarha felhajtása vasuton 464, elhajtás 21 db. A bécsi vásár élénk volt. Az árak 1 krral emelkedtek. — Disznózsir. Habár a fogyasztásra való kereslet tartósan csekély marad és a speculatió a magas árak következtében nem igen vesz részt az üzletben, a mult hét árai mégis megmaradtak. Rögtöni szállitásra 45 1/4—46 frt hordóval; ápril—májusra 44 frt hordó nélkül; máj.—jun.—juliusra 45 1/2 frt hordóval. — Szalonna. A forgalom jelentéktelen volt, mert a vétel csak a legfőbb szükségletre irányult. Árak változatlanok. Vidéki áru 38—38 1/2 frt, városi 39 1/2—40 1/2, füstölt 41—42, — Faggyu. A forgalom ez áruban folyvást csekély, miután a vétel itt is csak a legfőbb szükségletre irányul. Árak mint a mult héten 26 1/2—27.

Budapesti gyapjuüzlet apr. 24. E héten elkelt mintegy 200 mázsa szerb czikkgyapju 69—70 frton és mintegy 70 m, timárgyapju 74—75 frton a külföld számára. Ezenkivül szerződés köttetett 300 mázsa egri érsekuradalmi gyapjura 125 fr és egy aranynyal és 200 m. nagyváradi káptalani gyapjura 110 fr és 3/4 aranynyal; mindkettő itteni házak részéről. — Gyárilag mosott gyapjuból elkelt mintegy 60 mázsa 150—175 frton a belföld számára.

Bécsi terménytőzsde apr. 24. Buza elkelt 35,000 vámmázsa; elsőminőségü csekély behozatal mellett is alig tarthatta meg mult heti árait, mig a selejtesebb 5 krt vesztett; rozs változatlan; árpában csekély kinálat; tengeri csak fogyasztásra kelt; zab lanyha forgalom mellett változatlan: liszt multheti árakon kelt. — Árak: buza bánsági 88—89 fns 5.60, marosi Győrből 5.40, felv. 5.30 vmázsánkint; rozs felv. 77—78 fns 3.90, osztrák 4.10 kr 80 fontonkint; árpa magyar 72—73 fns 3.10, bécsvidéki 2.90, etetésre 2.42—46 kr mérője; tengeri Tornóczról 3.26, zab magyar 4.50—5.25 kr.

Arad apr. 24. Buza: első min. 89 fns 4.30, 88 fns 4.25. — Kétszeres: 82 fns 3.50, 80 fns 3.— Rozs: 80 fns 2.90. 78 fns 2.85. Árpa: 70 fns 4.40, 69 fns 4.35. — Kukoricza 82 fns 2.70. — Zab: 50 fns 2.10, 48 fns 2.05.

B. Gyula apr. 24. Buza legjobb 4.36. Buza középszerü 4.20, Kétszeres legjobb 3.70. Kétszeres középszerü 3.55. Árpa legjobb 2.15. Árpa középszerü 2.10. Kukoricza 2 50.

Kecskemét apr. 24. Tiszabuza pozs. m. 4.40—5 frt. Elegyesbuza pozs. m. 3.60—4 frt Rozs pozs. m. 3.10—3 frt 30 kr. Árpa pozs. m. 2.70—3 frt. Zab pozs. m. 2.10—2 frt. 30 kr. Kukoricza pozs. m. 2.90—3 frt. 40 kr. Köles pozs. m. 3 50—4 frt. Burgonya pozs. m. 1.10—1 frt. 80 kr.

Kivonat a „Budapesti Közlöny"

(ápr. 25-iki számából.)

Árverések: Dollacz (Módos) máj. 24-én v. jun. 24-én Kammer István ingatlana, 800 frt. — Kis-Pest (Budapest) jun. 1-én v. jul. 1-én Sturmann György ingatlana, 1200 frt. — Budapest (Plebania u. 1 sz.) jul. 2-án v. aug. 14-én Petschacker Rozália ingatlana, 24676 frt. — N.-Várad máj. 19-én v. jun. 19 én Balogh János háza, 1026 frt. — Budakesz (Budapest) apr. 29 én v. máj. 29-én Peterka Ferencz ingatlana, 500 frt. — Buják (B.-Gyarmat) apr. 28-án v. jun. 2-án Pásztor Albert ingatlanai, 740 frt. — Szárazán (Lugos) máj. 29-én Udria Konstantin ingóságai, 2391 frt. 40 kr. — Istenmezeje (Eger) jun. 7-én v. jul. 12-én Mészáros István ingatlanai, 907 frt. — N.-Bánya máj. 31-én Oroszlán Dániel háza, 1000 frt. — Szamosujvár máj. 20-án v. jun. 19-én Margireán Ignátz birtoka, 342 frt. 54 kr. — Szekulaj (Szamosujvár) máj. 21-én v. jun. 26-án Morár Miton birtoka, 696 frt. 50 kr. — N.-Károly jul. 4-én Darabant József ingatlanai. — Zsombolya (N.-Kikinda) máj. 21-én v. jun. 21-én Ladányi Miksa háza, 3200 frt. — Pereny (Torna) máj. 19-én v. jun. 18-án Bodnár József ingatlana, 2482 frt. — Halas máj. 19-én v. jun. 23-án Nagy Majsai József ingatlana, 374 frt. 20 kr. — Partya (Lőcse) máj. 20-án v. jun. 26-án Komara János ingatlana, 800 frt. — Szász-Dálya (Segesvár) máj. 22-én v. jun. 21-én Sattler Mihály ingatlana, 800 frt. — Kolozsvár máj. 19-én Balázs János és neje háza, 609 frt. — M.-Óvár jun. 8-án v. jul. 8-án Therner Jakab háza, 5143 frt. — Récse (Sz.-Somlyó) máj 14-én v. jun. 15-én Kolozsvári Benjámin és neje ingatlanai. — Debreczen máj. 12-én özv. Böszörményi Jánosné ingatlana, 750 frt. — Pordány (Sopron) máj. 7-én v jun. 7-én Porga Péter ingatlanai, 750 frt. — Sz.-Ujvár máj. 1-én Nagy Salome birtoka, 1187 frt. — Szolnok máj. 10-én Balázs Terke István háza. — M.-Óvár jun. 10-én v. jul. 10-én Rest Juliánna ingatlanai. — M.-Óvár jun. 2-án v. jul. 2-án Lőrincz Gáspár ingatlanai, 4350 frt. — Sz.-Somlyó máj. 22-án Kádár Józsefné és társai ingatlanai, 2 52 frt. — Kolozsvár máj. 18-án Pintye Juonás ingatlana, 331 frt.

Csödmegszüntetés: Hermann Ede váczi volt kereskedő ellen; — Bernolák Nándor rimaszombati ügyvéd ellen.

„Mercantile"

magyar-angol biztositó társaság Budapesten.

Miután a „Mercantile" a nyert kormányi engedély folytán müködését Magyarországon megkezdte, felhivatnak azon tisztelt egyének, kik a társaság képviselésére képesitve érzik magukat, hogy az ügynökség átvétele végett — tudakozódási források megnevezése mellett — alulirt igazgatósághoz fordulni sziveskedjenek. Teljes discretió biztosittatik. 67

A „Mercantile"

magyar-angol biztositó társaság igazgatósága.
Irodák: Budapesten, fürdő-utcza 4. sz. I. em.

NEMZETI SZINHÁZ.

Ma, április 27-én adatik:

NORMA.

Opera 2 felv. Irta Románi. Zenéjét szerzette Bellini. Forditotta Szerdahelyi. Az előadásban a nemzeti szinház szinpadi zenekara is részt vesz.

SZEMÉLYEK:

Sever, római proconsul — — Ellinger.
Flavius, barátja — — — Szalai.
Oroveso, druidák főpapja — Tallián.
Norma, főjósnő — - - — Balázsné B. V.
Adalgisa, fiatal druidanő — Ellinger Jozefa.
Clotilde, Norma meghittje — Balkányiné.

Norma két gyermeke. Druidák. Bárdok.

Kezdete 7 órakor, vége 10-edfélkor.

Felelős szerkesztők: **Csávolszky Lajos, Oláh Károly, Szederkényi Nándor.**

Olajfestékeket,

kopál, kocsi- és padozat-fénymázt, ugy szintén minden e szakba vágó czikkeket ajánl a legjutányosabb árakon

KOHN A.,

ezelőtt **MÉSZÁROS JÓZSEF,**

Budapesten, gránátos-utcza.

Ugyanitt mindennemü mázolási munkálatok, valamint érczfényezés és bronczozás végett elfogadtatnak.

Árjegyzék bérmentve küldetik. 63

Dr. Schwaiger

Növény-kivonata.

Bisztositék mellett gyökeresen gyógyitja a megrögzött elgyengülést is 4 hét alatt; továbbá minden nemi-betegséget ugy férfiaknál mint nőknél, legrövidebb idő alatt. **Egy flacon** 2 frt o. é. használati utasitással s értesitéssel megkapható az érték bérmentes beküldése vagy utalványozása utján

Dr. Schwaigertől,
Bécs, VII. Schottenfeldgasse 60.

☛ A me grendelő czimének világos kiirása kéretik.

Kocsi eladás.

A bécsi világtárlat által kitüntetett, és az osztrák-magyar ministerium által pátenssel ellátott-társos kocsik melyek felével könnyebbek mint az eddigiek, minőségüket könnyüségben és szilárdságban illetőleg túlhaladhatlanok alólirottnál minden kivánható nagyságban 8—12 személyre leggyorsabban és szilárdan készittetnek. Megrendelések **minden formáju kocsikra** a legutolsó divat szerint a legszilárdabban teljesittetnek. Ugyanitt a legjutányosb áron kaphatók új kocsik szép választékban, szintugy kevéssé használt phaëtonok, csérák stb,, továbbá több, már használatban volt társaskocsik.

Schönaug Jakab,
kocsitára: Pest, országút, 30. sz. a., a muzenm átellenében. 65

Gyára: kis-stáczióutcza tulajdonh ázában.

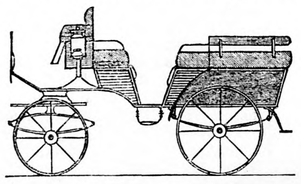

Magyar általános

földhitel-részvény-társulat.

A közgyülésre jelentkezett részvényesek nagy száma miatt a társulat

III-dik

rendes közgyülése

uem a társulat helyiségeiben, de a **Redoute nagy termében fog f. hó 29-én, délelőtt 11 órakor** megtartatni.

Magyar általános 61

földhitel-részvény-társulat.

TÉRFI ANTAL

órás,

Budapesten, Deák Ferencz-utcza 4. sz.

ajánlja jól szabályozott mindennemü

óráinak nagy választéku **gyári raktárát**

egy évi jótállás mellett.

Minden előforduló kijavitások egész szorgalommal és gyorsan teljesitettnek.

Vidéki megrendelések solidan eszközöltetnek.

☛ **Nem tetsző órák egész készséggel kicseréltetnek.**

Árjegyzék ingyen.

5

Utánvét mellett küld szét a már 1849 óta fennálló

LUKOVITS JÓZSEF-féle

füszer-, thea-, rum- és borkereskedés

Pesten, az ország-ut és czukor-utcza sarkán:

	frt. kr.		frt kr.
1 font legfin. czukor ára süvegszámra	—.28	1 font zománczolt thea-szelencze, melange-thea tartalommal	2.50
1 „ finom czukor süvegszámra.	—.27	ugyanaz ½ font „	1.50
5 „ legfin. Cuba-kávé	4.80	„ ¼ „ „	1.—
5 „ „ mokka arábiai kávé	4.50	1 pint braziliai rum-tartal.	1.—
5 „ „ ceylon-kávé	4.50	1 „ cuba rum-tartal.	1.60
5 „ arany-jáva kávé	4.50	1 „ valódi jamaica rum	2.10
5 „ ered. jáva-kávé	4.—	1 „ „ legfin. jamaica rum	2.80
5 „ legfinomabb rizs	—.80	1 font csokoládé 60—80 kr.	1.20
5 „ középszerü „	—.70	1 „ thea-sütemény	1.—
1 „ orosz thea	2, 3.—	s mindennemü **ásványvizek.**	
1 „ finom melange thea	3, 4.—		
1 „ pecco virág-thea.	4, 5, 6.—		

Ezenkivül ajánlom még mindennemü pezsgő-, asztali- és csemege-boraimat, milly- és flóra-gyertyákat, Liebig-féle huskivonatot, s minden az e szakba vágó áruczikkeket. — Az utolsó posta vagy vasuti állomás pontos feljegyzése kéretik.

Tisztelettel

23 **Lukovits József,**

☛ Minták kivánatra bárhova ingyen és bérmentve. ☚

Első magyar központi mező- és erdőgazdászati köz vetitő intézet.

Budapest, Dorottya-utcza 12., I. emelet.

A mező és erdőgazdászati közvetitő intézet f. é. april elején kezdte meg müködését, a mező- és erdőgazdászat üzletforgalmának emelése és előmozditása czéljából.

Működési köre következő csoportokra osztályozható.

Elvállalja: gazdaságok felügyelését, korszerü berendezését, vető rendszerek megállapitását, birtokok rendszeres szakavatott megbecslését és évi számadások felülvizsgálatát;

A t. gazdaközönség képviseletét üzleti dolgaikban.

Közbenjár: birtok- adás-vételek, bérlemény, csere és birtok oldarabolások eszközlésénél, kölcsönök szerzésénél jelzálogi biztositék mellett.

Mindennemü gazdászat és erdészeti nyers termények és iparczikkek, borok, valamint takarmánymagvak, hus-, tej- és gyapjutermelő tenyészállatok, gazdasági gépek és eszközök, mesterséges trágya-anyagok stb. **eladását s beszerzését bizományban teljesiti.**

Továbbá foglalkozik az intézet gazdatiszti és erdészeti tisztek, okleveles gépészek és kertészek elhelyezésével **előleges dij nelkül,** végre nevezetesebb gyárak és czégek ügynökségét szaktárgyakban elvállalja.

Első magyar központi mező- és erdögazdászati közvetitő intézet,

57 Budapest, Dorottya-utcza 12., I-ső emelet.

Első magyar

gyapjumosó s bizományi

részvénytársulat

BUDAPESTEN.

Hetedik üzletévünk megnyitása alkalmával, mely időszak alatt a **gyárszerüleg mosott gyapjuk** kelendősége, Németországban létező számos gyapjumosódák felálitása által megkönnyitetett, felhivjuk a t. cz. gyapjutermelőket és kereskedőket, hogy gyapjuikat **gyárszerü mosás és bizományi eladás** végett nekünk átadják.

Gyárunk **évenkinti 150,000** mázsa gyapju mosására van berendezve; ennélfogva azon helyzetben vagyunk, hogy a hozzánk beérkezendő gyapjumennyiséget a legerősebb idényben is **3—4 hét alatt** megmoshatjuk.

Mi nem csak a nálunk mosott, hanem az usztatott gyapjuk **bizományi eladásátis** a legjobb áron eszközöljük.

A hozzánk beküldött gyapjuk elszállitásáról gyárunkba a pályaudvarról vagy hajóállomásokról mi gondoskodunk, azokat raktározzuk és **kivánatra az érték ⅔-ig olcsó kamat mellett előlegeket adunk.**

Árjegyzék: mosásidij izzgyapjuért (Schweisswolle) 3 frt, timárgyapjuért (Gerberwolle) 3 frt 50 kr., hátgyapjuért (Rückenwäsche) 4 frt 25 kr. mázsánkint. Raktár-dij naponkint egy teljes mázsáért ½ kr., csak már **mosott gyapjuért** számittatik. **Eladási üzérdij** 1 %, esetleg ügynök használatánál ½ % alkuszdij is,

Részletesebb programmokat kivánatra bérmentve küldünk.

Az igazgatóság.

66 (Utánnyomat nem dijaztatik.)

NEVELŐNŐK

nyelvismeretekkel és zeneképzettséggel,

éjszaknémet- és franczianők,

gyermek-dajkák,

franczia-, svájczinök, két évi szerződés mellett 12—14 frt havifizetéssel és a Svájczból teendő utazás költségeinek megtérítése mellett.

Közvetlenül Svájczból franczia játszótársnők,

leányok és fiúk, 10—14 évesek, 2—3 évi szerződéssel, jotállás mellett ajánltatnak **NEUMANN** helyszerző intézete által, Pesten, kigyó-utcza 6. sz.

Ezen iroda az egyetlen a birodalomban, mely valamint az itteni, ugy a svájczi hatóság által ajánlva van.

Első cs. k. szab. duna- 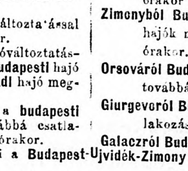 gőzhajózási társaság.

16

Menetrend 1875-re.

Érvényes a hajózás kezdetétől további intézkedésig.

Posta-hajózások.

Lefelé:

Passauból Linzbe, naponkint délutáni 2 órakor.
Linzből Bécsbe, naponkint reggeli 7½ órakor.
Bécsből Budapestre, naponkint reggeli 6½ órakor.
Győrből Budapestre naponkint délelőtti 11 órakor, csatlakozással a Bécsből jövő hajóhoz.
Budapestről Ujvidékre, vasárnapot kivéve, naponkint reggeli 7 órakor.
Budapestről Zimonyba hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken reggel 7 órakor.
Budapestről Orsovára és a **Dunafejedelemségekbe** (hajóval oztatással Orsován) kedden és pénteken reggel 7 órakor.
Eszékről Ujvidékre (vasárnap kivételével) naponkint d. u. 5 ór.
Eszékről Zimonyba, hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken délutáni 5 órakor.
Eszékről Orsova- és Dunafejedelemségekbe (hajóváltoztatással Orsován) kedden, és pénteken délután 4 órakor.
Zimonyból Orsovára és a Dunafejedelemségekbe (hajóváltoztatással Orsovan) szerdán és szombaton reggel a **budapesti** hajó megérkezte után; továbbá a szerbpart **belgrádi** hajó megérkezte után vasárnap reggel.
Orsováról Giurgevoba és **Galaczra,** csatlakozással a **budapesti** hajókhoz szerdán és szombaton délután; továbbá csatlakozással a szerbiai hajóhoz, hétfőn, reggel 6 órakor.

☛ Az **alföldi, pécsi** valamint a **déli vasut** vonatai a **Budapest-Ujvidék-Zimony** közötti gőzhajók le- és fölmeneteleivel egyenes összeköttetésben állanak.

A **Bécs-Budapest** között közlekedő **postahajók Verőcze, Visegrád, Dömös és Szobb** állomásokat sem **fölfelé** sem **lefelé,** nem érintik.
A **Budapest, Ujvidék, Zimony** között közlekedő postahajó. **Promontor, Tétény Hamzsabég** állomásokat sem fölfelé sem lefelé nem érintik
A **Budapost-Orsova** közlekedő **postahajók Promontor, Tétnny, Hamzsabég, Ercsény, Fore, Abony, Tass, Szalk, Apostag, Harta, Ordas Gemencz, Szekcső** állomásokat sem **fölfelé** sem **lefelé** nem érintik.

Fölfelé:

Linzből Passauba, naponkint reggeli 5 órakor.
Bécsből Linzbe, naponkint reggeli 6½ órakor.
Budapestről Bécsbe, naponkint esti 6 órakor **Győrből** az indulás csatlakozásban a budapesti hajóhoz e. 7 órak. történik.
Mohácsról Budapestre, hétfőn és pénteken esti 8 órakor; hétfőn, csütörtökön, pénteken és vasárnap reggeli 2 órakor.
Eszékről Budapestre, hétfőn és pénteken, délutáni 1 órakor; **vasárnap,** szerdán, csütörtök- és szombaton, d. u. 5 órakor.
Ujvidékről Budapestre, hétfőn és pénteken reggeli 6 órakor vasárnap, szerdán, csütörtök- és szombaton, délelőtti 11 órakor
Zimonyból Budapestre, vasárnap és csütörtökön este, az orsovai hajók megérkezte után, szerdán és szombaton, reggeli 6 órakor.
Orsováról Budapestre, vasárnap és csütörtökön, reggeli 8 órakor továbbá **Belgrádra** a szerb parton hétfőn reggel
Giurgevoról Budapestre, kedden és pénteken este, továbbá csatlakozással a szerbiai hajóhoz, szombaton este.
Galaczról Budapestre, hétfőn és csütörtökön, d. u. 6 órakor.
Ujvidék-Zimony közötti gőzhajók le- és fölmeneteleivel egyenes összeköttetésben állanak.

Személyszállitó-menetek.

A Dunán.

Bécsből Pozsonyba naponkint délutáni 4 órakor (April 10-étől délutáni 5 órakor.)
Uj-Szönyből Budapestre, naponkint reggel 3 órakor csatlakozásban a **Bécs-Győrből** vasuti vonattal;
Esztergomból Budapestre naponkint reggeli 5 és délutáni 6 órak.
Dömösről Budapestre, naponkint reggeli 6 órakor. **Nagy-Maros, Visegrád** és a **Szt. Endrel Dunán** létező állomásokat érintve.
Budapestről Paksra, naponkint 11 órakor délelőtt.
Budapestről Mohácsra, naponkint déli 12 órakor.
Pozsonyból Bécsbe, naponkint reggeli 6 órakor. (April 11-től kedve reggeli ½6 órakor.)
Budapestről Uj-Szönybe, naponkint délutáni 3 órakor.
Budapestről Esztergomba naponkint reggeli 6 órakor.
Budapestről Dömösre, Szt. Endrère, Duna valamennyi állomása továbbá **Nagy-Marosra** és **Visegrád** érintésével délutáni 2 órakor.
Paksról Budapestre, naponkint esti 6½ órakor.
Mohácsról Budapestre, naponkint délutáni 1 órakor, a pécsi vonat megérkezte után.

Jegyzet. A mohács-pécsi, valamint **déli vasut vonatai a Mohácsra** menő személyszállitók meneteivel egyenes összeköttetésben állanak.

A Tiszán.

Szegedről Zimonyba, csütörtökön és vasárnap, reggeli 6 órakor. (Május 1-től szeptember végeig reggeli 5 órakor.)
Szegedről Titelbe, kedden és pénteken reggeli 8 órakor. E menetek a szerdán és szombaton **Zimonyból** fölfelé menő postahajókkal **Salánkamennél** összeköttetésben állanak.
Zimonyból Szegedre, kedden és pénteken este 9 órakor **Ujbecséről** reggeli 6 órakor.
Titelből Szegedre, szerdán és szombaton délutáni 2 órakor, az éjjet **Ujbecsén** töltve; elindulás Ujbecséről reggeli 6 órakor, 1. májustól szeptember végéig pedig reggeli 5 órakor.

A Száván.

Sziszekről Zimonyba valamennyi kül- és belföldi állomást érintve, hétfőn és csütörtökön reggel 5 órakor.
Sabáczról Belgrádba, személy-, teher- és esetleg uszályhajószolgálatra, szerdán és szombaton délután.
Zimonyból Sziszekre, Belgrád és valamennyi kül- és belföldi állomások érintésével, hétfőn és pénteken, reggel 5 órakor, csatlakozással az **Orsováról** jövő posta-hajóhoz.
Belgrádról Sabáczra, személy-, teher- és esetleg uszályhajószolgálatra is, szerdán és szombaton reggel, az első zimonyi helyihajó megérkezte után.

A szerb part hosszában.

Belgrádról Gradistére, a személy-, teher- és uszályhajószolgálatra, a **pancsovai vesztegzár, Bázlás** és a szerb állomás érintésével, az első zimonyi helyi-hajó megérkezte után, kedden csütörtökön és vasárnapon.
Belgrádról Orsovára, csatlakozással az aldunai hajókhoz, a **pancsovai vesztegzár, Bázlás, Moldova** és valamennyi közbeeső szerb állomások érintésével, vasárnap reggel, az első zimonyi helyi-hajó megérkezte után.
Gradistéről Belgrádba, a személy-, teher- és esetleg uszályhajószolgálatra, a **pancsovai vesztegzár, Bazlás** és a szerb állomások érintésével, hétfőn pénteken, és szerdán.
Orsováról Belgrádra, Moldva, Bazlás, a pancsovai vesztegzár és a közbensö szerb állomások érintésével, hétfőn.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

Császz. királyi ausztriai

posztó-, szőnyeg-, takar- és pokróz-gyári részvénytársulat

HIRDETMÉNY.

A bekövetkező **liquidatio** és **végleges föloszlása** miatt a **bécs-, stockerau- s pottendorf-ban** létező gyárai a cs. kir. ausztriai posztó-, szőnyeg-, takaró- és pokrocz gyári részvénytársulatnak, e részvénytársulat vezényló igazgatósága azon végzést hozta, miszerint az utolsó börzeválság miatt bekövetkezett rosz üzleteredmény folytán **tetemes** gyári raktáraikat, melyek **több 1000 db teremszönyegekből, flanel ágyteritőkből és lópokróczból állanak**

40 százalékkal a gyári áron alul

végkép eladatnak.

Az igazgatóság helyisége, hol a gyártmányok szabott árakon **40 százalékkal a gyári árakon alul** eladatnak, létezik:

Budapesten, Erzsébettér 15. szám a.

A végeladás tartama a mai naptól fogva 14 napra van megállapitva, addig a részvénytársulatnak egész áru-készlete kell, hogy el legyen adva. Az eladás ugy nagyban mint **részletben** az alólirott igazgatóság által vezényeltetik.

Csász. kir. ausztriai posztó, szőnyeg-, takaró- és pokrócz-gyári részvénytársulat igazgatósága.

☛ **Árjegyzék 40 százalékkal a gyári áron alul:** ☚

Háromszinü pamlag-szőnyeg szegély nélkül . . . . előállitási ár 8 frt most csak 4 frt 50 kr.
Alakzatos terem-szőnyeg kerettel . . . . . most csak 12 frt — kr.
Teremi bársony-szőnyeges Imitation de Turque . . . előállitási ár 25 frt most csak 15 frt — kr.
Szövött terem-szőnyegek Imitation de Japan . . . . most csak 21 frt — kr.
Nagy ¹²/₄ és ¹⁶/₄ széles nyirt velour teremszőnyegek Imitation de Smyrna . . . . . előállitási ár 60, 80 - 120 frt most csak 35, 48 és 72 frt.
Ágyszőnyegek gyapjuból rojtokkal . . . . . előállitási ár 2 frt most csak 1 frt — kr.
Angol csomozott ágy-szőnyegek . . . . . most csak 2 frt 60 kr.
Franczia velour ágy szőnyegek, nyirva . . . . . előállitási ár 7 frt most csak 3 frt 50 kr..

☛ *Kivdlóan fontos szálodák és fürdő-intézetek számára.* ☚

¹²/₄ széles közönséges flanell ágyteritők . . . . . előállitási ár 5 frt most csak 2 frt 50 kr.
¹⁴/₄ széles finom flanell ágyteritők . . . . . most csak 3 frt 50 kr.
¹⁶/₄ széles fölötte finom flanell ágyteritők . . . . előállitási ár 10 frt most csak 5 frt — kr.
Finom fehér gráfenbergi fürdő gyapot-teritő . . . . most csak 5 frt — kr.

☛ *Uraságok és lótulajdonosok számára.* ☚

Nagy bécsi gyapot istállótakarók . . . . előállitási ár dbonként 5 frt most csak 1 frt 50 kr.
Nagy stockerai nyári ló-pokróczok koczkázva . . . . most csak 2 frt 75 kr.
⁸/₄ bécsi bérkocsis takaró kikészitve . . . előállitási ár dbonként 7 frt most csak 3 frt 50 kr.
Finom valódi angol fakó lótakaró kikészitve . dbonként most csak 3 frt 50 kr.

Több 1000 röf gyapott-szönyeg kerettel, bécsi röfe 40 kr; szobai futó-szőnyeg finom kétszines bécsi röfe 60 kr, terem-szőnyeg bécsi röfe 1 frt 40 kr.

☛ A gyári ár feléért még végkép eladatnak. ☚

200 garnitura bécsi gobelin-, asztal és ágyteritők selyembe szöve ezelőtt 1 db 16 frt most csak 6 és 8 frt.
100 garnitura lyoni gobelin-, asztal s ágyteritők selyembe szöve ezelőtt 1 db 25 frt most csak 12 és 13 frt.

Nagybani bevásárlóknak nagyobb vételeknél az igazgatóság **5 százalék engedélyt ád.**

A gyári raktár létezik

Budapesten, Erzsébettér, 15. szám. (Almássy-féle ház) 59

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint

magömléseket,

az **ingerlékeny gyengeséget,** az **ondófolyást,** különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt);

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteket is), **a nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban;
3) **hugycsőszükületeket;**
4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél,** az ugynevezett **fehérfolyást,** és az onnan eredő

MAGTALANSÁGOT;

5) **börkiütéseket;**
6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-fele házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek. 26

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), insaggatás, mell-, gerinczfájdalmak, kereszteontfáj s (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag ára 1 frt 5 kr, kettőszerejü 2 frt 10 kr.**

☛ **Dr. Hufeland** hires orvos gyógyászati müveiben következőleg nyilatkozott: „Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány sikertelenül látszik **erős gyógyszereket** feltalálni; ezen bajok: **a fejköszvény és köszvény** (podagra) — **e gyógyszer most a fentebbi köszvényvászon használata által feltaláltatott.**“

Dr. BURON párisi általanos seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára a használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 kral több. Valódiun Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában, király-utcza 7. sz. **Debreczenben:** Rothschnek ur gyógyszertárában. — **Szombathelyen:** Pilch Ferencz ur gyógyszertárában. — **Mohácson:** Jeze ics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolff gyógyszerésznél. — **Pécsett:** Zsolnay. — **Aradon;** Prinner gyógysz. — **Egerben:** Köllner gyógysz. — **Nagyváradon:** Molnár gyógysz. — **Eszéken:** Czurda gyógysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa. — **Gyöngyösön:** Vozary gyógysz. — **Brassó:** Fabik gyógysz. — **Szigetvárott** Ehrenfeld W. és Kugler Eduard. — **Miskolcz:** Ujházy gyógysz. 43

Megjelent

VODIANER F. könyvnyomdájában (Budapest IV. megyeház-tér 9. sz. alatt

☛ **hivatalos kiadásban:** ☚

1. A magy. kir. földm.-, ipar- s keresk. miniszter szabályrendelete: a **mértékhitelesités körül követendő eljárás részleteiről.** Ára 50 kr.
2. A **földadó szabályozásáról** (kataster törvény). Ára 20 kr.

Budapest, 1875. Nyomatja és kiadja Vodiáner F.